

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

10 soros betű sor egyzet 20 fill.
minden következőnél 10 fill.

Építési betűi sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, november 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- A véderőtől a horvátokig.
- A politika eseményei.
- Három ügyvéd fegyelmi büntetése.
- Aradi gyógyszerészség a francia-afrikai légióban.
- Ki legyen az aradi primadonna?
- Nyilatkozik a meghurcolt mágnásasszony.
- A temesvári rablógyilkos kesergése.
- Báróné a toloncuton.
- A jubiláns.
- Tarkaságok.

A nemzeti munkapárt szabadelvűsége.

Arad, november 25.

Rakovszky István, a néppárt alelnöke és legharciasabb tagja politikai száműzetésbe ment, s követte őt fiúvére a néppárt külpolitikai és diplomáciai szaktekintélye is. Ezzel a magyar parlament klerikális pártjának kisded csapatja ismét megfoglyatkozott, s a magyar sajtó egyes organumaiban már meg is huzták fölötté a lélekharangot azt híresztelvén, hogy a néppárt feloszlik s tagjainak egy része a Justh-féle függetlenségi pártba fog beolvadni, míg másik része a nemzeti munkapárt kebelében fog menedéket találni. A néppárt feloszlásának hírét nem fogjuk fel tulságosan tragikusan, s nem ejtenénk sok könnyet akkor, ha a néppárt fel is venné a néhai nevet. Amde eme hírekből egy symptomatikus jelenséget ki kell emelnünk, s ez az, hogy komoly hírlapokban, mint szinte természetes dol-

got regisztrálják azt a hirt, hogy a szélyelmállani készülő pártnak egyes tagjai a nemzeti munkapárt kebelében fognak működési tért találni. A politikai frontváltásokat mindig szigorú mértékkel méri a közvélemény. De az ilyen fordulatoknak is gyakran meg lehet találni az indokait.

Láttuk azt, hogy egyes politikusok elhagyták a negyvennyolcas alapot, mert rájöttek a végnélküli politikai küzdelmek meddő és céltalan voltára, arra is volt már példa, hogy egyes politikusokban megingott az a hit, hogy a Deák Ferenc által teremtett dualistikus alapon a nemzet gyarapodása és boldogulása elérhető lenne. Az ilyen politikai színváltások igen gyakran indokoltaknak mutatkoztak, s azok, kik e fordulatokat megtették, soha sem voltak olyan elvfelelősséggel vádolhatók, melyet nem lehetne a politikai morál szempontjából indokolni.

Ha azonban azt látjuk, hogy politikusai egy olyan pártnak, mely keletkezte óta a sötétségnek, a visszafelé fordulásnak volt hirdetője, egy olyan pártnak kebelébe igyekeznek beleilleszkedni, amely párt magát szabadelvűnek hirdeti, úgy azt kell feltételeznünk, hogy azok, akik e politikai színváltás véghezvitelére készülnek, az új pártjuk keretébe beakarják hurcolni a meghasonlás mótelyét, de másrészt arra a következtetésre kell jutnunk, hogy annak a pártnak, mely az ilyen politikai dugárunak becsempészését megtűri, liberalizmusa

nem lehet olyan szintiszta, mint a minőnek azt hirdeti.

Egyelőre nincsen szó arról, hogy ez az evolúció bekövetkezzék, s feltétlenül megvagyunk győződve arról, hogy bekövetkeztét maga a munkapárt fogja megakadályozni, ámde az a jelenség, hogy komoly lapok komolyan tudnak a néppárt egyes tagjainak a munkapártba való bevonulásának eshetőségével foglalkozni, bizonyítékát képezi annak, hogy a politikai közvélemény a maga egészében nincsen áthatva azon tudattól, hogy a munkapárt politikai programjának a szabadelvű irányzat olyan kardinális alaptételét képezi, mint a hogyan a szabadelvű eszme a régi Deák-párt és szabadelvűpárt programjában szerepelt, s mint a minőnek a kormány szabadelvűségét Khuen Héderváry gróf minden alkalmakkor, legutóbb a belügyi költségvetés alkalmával a gyülekezeti jog kérdésével kapcsolatosan hirdette.

A munkapártnak határozottan védekeznie kell azon feltetés ellen, mintha nem volna szabadelvű, vagy legalább is nem olyan merőben szabadelvű, mint a milyen szabadelvű volt azon politika, mely az alkotmányos aera visszaállítása óta az ország kormányzatát átlengette.

Hogy pedig annak az idegességnek és kételkedésnek, mely e tekintetben az ország közvéleményét, még pedig a közvélemény azon részét is, mely ma is rendületlenül a munkapárt hívének vallja magát, átlengi, bizonyos

Egy régi postamester.

Irtá: Móric Pál.

A vasutak elterjedésével a postaforgalom is virágzásnak indult. Miként a vasutakat, úgy a postát is egész sereg begyakorolt alkalmazott szolgálja. A vasutasok hatalmas nagy hadseregébe nélkülözhetetlen derék különítményként kapcsolódnak be a fűrge postások. Hatvan-hetven esztendővel ezelőtt még a „huncut német“ csodatalálmányaként emlegették a vasutakat, ha ugyan emlegették? Mert az már világjárt magyar volt, aki a Budapest—Czegléd között közlekedő vonatot látta. Évtizedeknek kellett elmulni, mire a gőzös dübörgését az elszigetelt vidékeken is megismerték. Évtizedeknek kellett elmulni, mire a koromfüstös gőzbika süvöltésében a haladás serkentő hangját megszerették. Természetesen akkor még a postaszolgálat is más berendezésű volt. A földesurak gyalogszeres házi cigányokkal bonyolították le atyafiságos levelezéseiket. Az emberek különben is nagyritkán irtak levelet. A távolabbi küldeményeket országjáró fuvarosok és kalmárok révén „alkalmilag“ továbbították. A nagyobb községekben és városokban voltak ugyan már akkor is postaállomások. A főútvonalakon a hivatalos levél, a csomagszállításokon kívül — a vasutak helyett — leginkább a személyforgalmat is ezek a postamesterek

bonyolították le. Országosan nevezetesek voltak a Váradon át Kolozsvár—Budapest között közlekedő Biasini-féle postakocsik, melyeknek az emlékét ma is örökíti Kolozsváron az első tulajdonosról, a nagy postakocsiról elnevezett öreg Biasini-szálloda.

Debrecennek a híres civis-városnak is volt azidőtájt egy nevezetes postamestere. A Hatvan-utcán lakott nevezetes polgár Kádár István uram. Ménesszámra tartotta a kocsilovakat. Bőrös fedelű, bárkányi kocsijaiba tizenöt—husz bécsi kereskedő felfért podgyászostul. „Delizsánc“-nak nevezték az ilyen alkalmatosságot. Kádár uramat meg postamesternek titulálták, bár sem aranycsillagos katalékja, sem aranyrózsás tisztisapkája nem volt a nemzetes urnak; sőt ugyanolyan egyszerű magyaros gunyában járt, minőben az elődei megőregedtek. Hétköznap hűvös időben ködmön. Bőrnadrág. Vékonnyaku, gombosfejű acélsarkantyú begyeskedett a tisztos, komoly lóbor-csizmáján. Karimás, fekete civis-kalap koronázta be az öltözékét. A diófa komótból csupán vasárnap vagy sátorosünnep alkalmával került elő a finom posztóból szabott dusan zsinórozott templombajáró fekete, magyar öltözője. Külső viseltjére ilyen postamester volt Kádár István nemzetes uram.

A debreceni sárral, sáros utakkal különösen számos veszélye volt Kádárnak. Hi-

szén nevezetes volt a debreceni sár. A vármegyékbeli szegény fuvaros-emberek már 1715-ben is panaszlották méltóságos gróf Károlyi Sándor generális urnak:

— Ne legyünk terhére a méltóságos gróf Kegyelmes Generális urunknak panaszunkkal, mert bárha Debrecen annyi ezerforintokat is elszedegett vámokért, hogy azon az egész várost meglehetne kövel rakatni, mint Bécsét vagy Pozsonyban, mégis Debrecenben mindig olyan sárban jár a szegény vármegyebeli ember, hogy majd minden marhája, szekere belevész... A szabadságharc után Kádár István postamesterkedése idején sem foglyatkozott még el a debreceni sár. Csorba polgármester még nem rendezte a debreceni utakat. Csorba polgármester, akit a német-világban neveztek ki Debrecenbe előljáróul, új szita volt a szegen. A feketésbarna erélyes embert — háta mögött — „cigánynak“ csufolták a debreceniek. Mint új embert, Kádár István postamester személyéről nem ősmerte a polgármestert. No hiszen szépen összeösmertek.

A Hatvan utcán, a Kádár nemzetes ur háza előtt elakadt a „delizsánc“, pedig egész ménest fogtak a kereskes bárka elé.*) A kocsisok a bakkról, a nyeregből hiába kurjongattak a lovaknak. A debreceni sárban tökéletesen meg-

*) A debreceni civisek őt, sőt hét lovat is befognak egy szekérbe.

létalapja van, azt legjobban igazolja azon kétségtelen jelenség, hogy a felekezeti és a felekezeti türelmetlenség széles e hazában az utolsó évtizedben óriási haladásokat tett.

Balga dolog volna ezért a kormányt tenni felelőssé. Ennek a bajnak a kuforrása azon időpontig nyulik vissza, a mikor Széll Kálmán feltárta a régi szabadelvűpárt kapuit mindazok számára, kik az ő politikáját támogatni hajlandók voltak. Ezekben a tárt kapukon vonult be Apponyi Albert az ő hűveivel s ezen a kapun át csempésződtek be a szabadelvű-pártba a retrográd irányzatok, s e perctől kezdve megszűnt a szabadelvű párt a szó nemes értelmében szabadelvűnek lenni.

Az a dekadencia, mely e politikát követte, uralta a helyzetet mindaddig, a míg a szabadelvű párt-eltűnt a politikai élet színpadáról, s ennek a dekadenciának folytatása volt a koalíciós uralom, mely a néppártnak részeseit biztosított a kormányzatban, mely meghozta Apponyi kultuszministerségét, s azzal együtt a klerikális irányzatnak bevonulását a kultuszminisztériumba, azon irányzatát, melyet Barkóczy bárónak Apponyi Albert gróf által a középiskolai oktatás élére való állítása szimbolizált a kormányzatban.

Apponyi Albert gróf kultuszministerségét elsöpörte a politika fürgetege, de Barkóczy bárónak a középiskolák fölötti uralkodása nyomasztó teherként átöröklött a mostani kormányra.

Es ha megfontoljuk azt, hogy a kultuszminisztérium amaz ügyosztályának élén, mely a haza ifjúságának, a jövő nemzedékek nevelésének, lelki világának irányítását van hivatva intézni, egy olyan férfi áll, kinek működése ellen a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetik az országnak szabadon gondolkozó közvéleménye, kinek tevékenysége ellen elementáris erővel lázadt fel a hazai tanárság liberálisan gondolkozó tulnyomó többsége, akiben

a hazai vallástelekezetek az ő legsajátabb érdekeiknek és jogaiknak elnyomóját látják, akinek működése nyomán már-már kitörni készül egy nálunk eddig csak hírből ismert jelenség: a kulturharc s ez a férfi meg tudta eddig tartani pozícióját, az egész ország liberális közvéleményének egyöntetű felzúdulásával szemben is; nem-e igazoltak azok a kételyek, melyek a mostani kormányzat szabadelvűsége ellenében egyre erősebben tért hódítanak, s nem-e igazolt mindazoknak, kik a mostani kormányzat legodaadóbb és leglelkesebb hűvei az a leghőbb óhajtása, hogy ezek a kételyek végre alaposan eloszlattassanak.

A költségvetés tárgyalása minden parlamentáris államban alkalma szokott lenni annak, hogy a kormány általános politikája megvitattassék és megvilágíttassék. Sajnos a többnapos obstrukció által enervált parlament nem volt képes magas színvonalú költségvetési vitát létrehozni, s általános kormányzati elvek megvitatására alig került a sor.

A kultusztárca költségvetése azonban még nem ment át a képviselőház rétortáján, s ez a költségvetés megvitatása volna a legjobb alkalom arra, hogy a nemzeti munkapárt végre lerázza magáról azt az odiumot, mintha nem volna letéteményese azon politikának, melyet Deák Ferenc megalapozott, s amelyet a régi szabadelvűpárt folytatott, mely politika felszabadította az emberi elmét minden vallási kényszer alól, mely megadta minden állampolgárnak ama jogát, hogy lelkieken a saját elhatározása szerint üdvözüljön, mely a házassági törvények megalkotása által megszüntetett ezernyi különbséget állampolgár és állampolgár között.

A nemzeti munkapártnak önmaga iránti kötelessége végre a saját szabadelvűségének kérdését tisztázni, s ha kérdésben el lesz oszlatva minden kétely, ekkor lesz csak ennek

pártnak uralma sziklaszilárd alapokra fektetve, mert vele lesz az egész ország, az egész modern Magyarország.

Spectator.

A véderőtől a horvátokig.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 25.

A Ház ma a véderőjavaslat általános vitáját folytatta, amelyben két szónok: a kisgazdapárti Herczeg Sándor és Sztéryni József volt államtitkár vett részt. Sztéryni a hadierő közgazdasági jelentőségét fejtegette s általánosságban elfogadta a javaslatot. Az interpellációk során Batthyány Tivadar gróf újra szóváltotta a horvát bán ügyét.

Az ülésen Návay Lajos, később Jankovich Béla elnökölt. A jegyzőkönyv hitelesítése után felolvasták az interpellációs könyvet, melyben három új bejegyzés van.

Székely Ferenc igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt be a konzuli bíraskodásról szóló 1891. évi 31. törvények érvényességének meghosszabbításáról.

Ezután a véderőjavaslat általános vitáját folytatta a Ház.

(A véderő.)

Herczeg Sándor (kisgazdapárti) a hadsereg erejét nem a technikai tökéletességben, hanem az erkölcsi erőben, elsősorban tehát a nemzeti érzés erejében látja. Azután a reform terheit bírálja s követeli az általános, egyenlő, titkos választójogot. (Helyeslés balról.)

Sztéryni József a katonai kérdés közösi oldalát ki akarja kapcsolni s csak a haderő gazdasági jelentőségét fejtegeti. A hadsereg magyar része 1911 ben tiszti fizetések és legénységi zsold költségeiben hetven millióba került az országnak. A huszofogvasztás negyvennyolc millió a lótenyészítés 16 millió koronát kívánt. A haderő igazi haszna hazánkban a helyi kisipar és a helyi kereskedelem és a nagyipar javára esik 74 millió korona összegben. Ehhez járul még a laktanyák bére, a vasuti szállítási költségek stb., úgy hogy Magyarország részére a haderőre fordított évi 254 millió koronából 210 millió térül vissza. Az önálló magyar hadsereget a kvóta arányában viselt mostani költségekből nem lehetne fenntartani; aránytalanul többbe kerülne. Emberanyagban ma nem állítunk ki annyit, a mennyit népességünk arányában ki kellene állítani. De már hátrányban vagyunk a helyőrségek elhelyezésénél: 86 ezer ember állomásozik Magyarországon, holott 109 ezer embernek kellene itt

akadt a kerekés bárka. Kádár nemzeti ur darabideig a kapualjából bámulta a tülekedést. Végre maga is nagyon felindult a lógos lovak makacs viselkedésén. Nem is volt az csoda. A bárkából meg a bécsi utasok, a vásáros nagykereskedők óbégáltak kifelé. Rémlédezték a jámborok, hogy napalkonyat előtt nem érik el Tiszafüredet és a Hortobágy-pusztán szakad nyakukba az éjszaka, no meg az a sok híres hortobágyi betyár legény... Kádár István nemzeti ur nem állotta tovább a tülekedést, az óbégatást Egy petrence-ruddal a kocsihoz rohant. Neki a lógos lovaknak.

Csorba nagyságos ur, Debrecen város polgármestere, a városi hintón épen akkor hajtattott arra. Ahogy meglátta Kádár urat a petrenceruddal, hozzászalajtott a huszárját:

— Hahó, guzduram! — kiáltotta a huszár. Kádár nem szólt rá. Annál mérgesebben sandított a cifraruházatu emberre.

— Gyihé!
— Ne hóhérolja azt a lovat kend.
— Hijnye, — Kádár ur rémléteset kurjantott.

— Értse meg már kend, a polgármester ur üzeni, meg ne merje ütni a lovakat.

— Hijnye az áldódat! Elkotródj innét. A kutyájának parancsol a polgármestered. Ha a polgármestered volna itt lógón, ütet is oldalba verném, — a Kádár ur hatalmas hangjától, meg a petrencerud segítségével annyira nekibuzdultak a lovak, hogy menten kirántot-

ták a kocsit a kátyuból. Csorba polgármester tovább hajtattott. Még aznap délelőtt a város házára hivatta Kádárt. Kádár azon sárosan felkocogott. A hajdu a polgármester előszobájában megállította a szűrös atyafit.

— Hova ilyen nagy szaporán hé?
— Ide ni! — Kádár a polgármesteri szoba szárnyas ajtajára bökött.

— Jó, jó! Várjon kend, míg sorra kerül.
— Mán hogy én várjak?

— Kend hát!
— De engemet hivattak ide.

— Azért mégis csak várhat kend.
— Várjon biz itt az üdög.

— Hohó.
— Félre az utamból te szóga, — Kádár nemzeti ur arrébb billentette a város cselédjét.

A hangos szóváltásra, a dübörgésre Csorba polgármester ingerülten nyitotta ki az ajtót. Épen valami osztrák generálissal tárgyalt odabent.

— No mi az?
— Hivatott az ur, hát itt vagyok.

— No, bujjék be kend.
— Jól van, no! Bátor ugy látom, kendet is kevés emberségre tanította a szüleje...

— Tán nem ismer kend engemet? Tán nem tudja kend, hogy ki vagyok?

— Mánhogy én nem ismerem kendet? Hiszen nagy Debrecen városban hárman vagyunk ilyen rokonyi hivatalos mesterek.

A generális a bőrs karszékéből meresztette szemét. Csorba polgármester megreszkített egy kérdést.

— Ezt meg már hogy érti kend?
Kádár ur félállal fejlebb lökte a szűrét!

— Jól van, no! Megmagyarázom, ha épen tudni akarja kend... Én, a postamester, Elkán a gyepester, meg kend, ni a — polgármester, mink hárman vagyunk Debrecenben az igazi mesterek.

— Hehe, he! — a generális a sarokban nevetett. Csorbának nem volt inyeszerinti a felvilágosítás.

— Hm, figurás ember kend... Hogy azonban máskor is megismerjen kend, a tiszteletlen viselkedéséért — az ispotályi szegényeknek — fizet kend ötven forintokat.

— Hogy kendet tisztességre taníthattam, szívesen fizetek a szegényeknek, — bölintott rá a civis, — ámde most nem hoztam magammal pénzt...

— Ez baj.
— Nem szököm meg vele.

— No, nem épen azért, hanem hiszen le is ülhetné kend. Mégis sok pénz az ilyen embernek.

— Az én pinzem bánja azt. Ne fájjon az kendnek.

A generális elnevette magát. Csorba polgármester kipirult arccal fürkészte a különös embert.

állomásokra. A községeknek jutó összegben — kaszárnyák, gyakorlóterek stb. — többet kapunk, mint a mennyire igényünk lehetne. Egészen véve Magyarország ma kilencz részét visszakapja annak, amit a hadsereg fordít s most csak arra kell törekedni, hogy visszatérüljön az utolsó egytized rész is. Meggyőződése, hogy a véderőkérdés megoldása nélkül gazdasági fejlődést nem lehet az országban teremteni. Belátja, hogy a reform terhe súlyos, de súlyosabb az a teher, melyet az országunk, hogy évtizedek óta nem tudunk nagyarányú gazdasági politikát csinálni. Ezért általánosságban elfogadja a javaslatot. (Helyeslés jobbról.)

Egy órákor az interpellációk következtek.
(Interpelláció.)

Batthyány Tivadar gróf tiltakozik a reicherátban Magyarország ellen a horvát ügyek miatt intézett támadás ellen. Ujra szóvá teszi azután a horvát bán közigazgatási tevékenységét. A horvát jelzálogbankban benn van Tomasics, Chavrak bánhelyettes és a zágrábi pénzügyigazgató, tehát mindazok, akiknek az ellenőrzés volna a hivatása. Uj adatokkal bizonyítja, hogy a bán a maga rokonságát országos hivatalokban soron kívül viszi előre. Ezek az állapotok már nem is balkániak, hanem a leg-sötétebb Ázsiára vallanak. Kérdezi a miniszterelnököt, hajlandó-e a sajtócenzúra ellen intézkedni? A kereskedelmi és pénzügyminisztertől azt kérdezi, vajon a hatáskörük alatt álló tisztviselőket elhiltják-e a horvát választási mozgalmakban való részvételről.

Batthyány interpellációja után

Khuen gróf miniszterelnök nem formális választ, hanem csupán felvilágosításokat ohajt adni. Ami a sajtótörvény kezelését illeti, arra nézve utasításokat nem adhat, mert ez nem autonom ügy. Ezt a törvényt a horvát-szerb koalíció csinálta a magyar koalíciós kormány hozzájárulásával. Ezért tehát felelősség a miniszterelnököt nem terheli, amint az információt illetőleg sem ismerheti el az interpelláló információinak hitelességét.

Batthyány újból felszólal és azt mondja, hogy ő konkrétumokat mondott, amelyeket a miniszterelnök nem tud megcáfolni.

A miniszterelnök válaszol erre a reflektálásra és azt mondja, hogy a jövő fogja megmutatni, hogy erőszak dolgában kinek van igaza.

— Tehát Tomasich lemond! — kiált közbe Polónyi Dezső.

Khuen Hédeváry azt feleli, hogy Tomasich nem fog lemondani. Én nem a személyeket, hanem az unionisták politikáját támadom. Ha személyek lennének utjában — folytatja to-

vább, — azokat elhelyezném; de most olyan férfiak állnak a pártnak élén, akik az unionista politikát szolgálják.

Az ülés 3 órákor ért véget.

Három ügyvéd fegyelmi büntetése.

— Az aradi Kamara ítéletei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 25.

Az aradi ügyvédi kamara fegyelmi választmánya ma délután három ügyvéd fegyelmi ügyében hozott érdekes marasztató ítéletet. A fegyelmi választmány ülésén az első ügy tárgyalásánál Paretz Béla dr., a másodiknál Reisinger Ferenc dr. elnökölt az ülésen, amelyen Czédly Károly dr., Schütz Henrik dr. kamarai titkár, Tolnai János dr., Velcsov Géza dr. és ifj. Szalay Károly dr. kamarai ügyész vettek részt.

Először Singer Béla dr. orosházai ügyvéd ügyét tárgyalták. Singert, akit a tárgyaláson Markos József dr. gyulai ügyvéd képviselt, Fáy Árpád alsóindászi földbirtokos jelentette föl a kamaránál. Fáy ellen ugyanis Singer Béla dr. a kassai törvényszéknél 2778 koronás pert folytatott Gémes Ferenc orosházai főmolnár megbízásából. Gémes a földbirtokos szikszói malomát, amelyre az alakuló szikszói gőzmalom részvénytársaság alkudozott, megbecsülte. Ugyanekkor a főmolnár 250 darab 25 koronás részvényt is jegyzett a gőzmalomnál. A részvények árért perelte be azután Fáy, mert állítása szerint a földbirtokos megígérte, hogy a részvényeket átveszi. Singer Béla dr. képviselte a főmolnárt és a pert, miután Fáy egyik levelével is tudta bizonyítani igazát, meg is nyerte.

A sommás per végiratában azonban Singert annyira elragadta az ügyvédi buzgóság, hogy ilyesmiket írt a követelés ellen védekező földbirtokosról:

„Olyan hülye előterjesztéssel, mint amilyent alperes a levél létrejöttére nézve előad, restellenék bíróság elé állani. Kártyát vető cigányasszonyok élhetnek ilyen kifogásokkal parasztasszonyokkal szemben.”

„Gyaláza os dolgot mivel alperes akkor, mikor úgy akarja a dolgot feltüntetni, mintha levele és aláírása valami megvesztegetés fölé lett volna: gyalázatos a becsületnek piszkálása akkor, amikor a pénzem már kicsalta tőlem.”

„Perditákat és pincéreket ilyen allűrökkel be lehet csapni, azok hisznek még az ilyen nagyuri tempóknak, de bírák, nem hiszem, hogy ilyen tempóknak felüljenek.”

— No, nem néztem ki belőle, — ugymond, — majd másképen beszélék vele...

Kádár István debreceni postamester másnap délelőtt idejekorán beállított a polgármester előszobájába. A hétköznapi ruhája volt rajta Hóna alatt két vasalt ládikát szorongatott. Mellén is kidudorodott az ólomgombos bekecs. Bezzeg most a hajdu nem állotta utját.

— Erre, erre, nemzetes uram — nyájasan nyitotta fel Kádár ur előtt a szárnyas ajtót

Csorba polgármester ur is mosolyogva kiáltotta az asztaltól:

— Isten hozta, nemzetes Kádár István uramat.

— Magam is igyekeztem, nagyságos uram.

— Üljön le, no, — a polgármester kezét nyújtott a postamesternek, — ide ni, a kanapéra.

— Köszönöm a nagyságos ur jószágát. Talán nem is vagyok én erre érdemes?

— Olyat már ne mondjon a nemzetes ur. Tudom én, kivel beszélék.

— Hejnye, no, — Kádár gunyosan tekintett végig a piros pamlogon, meg a saját kendőcsős bőrnadrágján, — még be találom piszkolni ezt a drága pársony — izét. Hm, különben is a fizetség erényében jöttem.

— Nem olyan sietős az.

Fáy följelentésére az aradi ügyvédi kamara választmánya vád alá helyezte Singer Béla drt. és a ma megtartott fegyelmi végtaggyaláson, ahol Fáy Árpád képviselében Halmi Pál dr. kassai ügyvéd is megjelent, Markos József dr. az orosházai ügyvéd védője azzal védekezett, hogy Singert Fáy viszonzválasztásának hangja ragadtatta a panaszolt kitételekre, továbbá Karlsbadban betegesen írta az inkriminált végiratot.

Ifj. Szalay Károly dr. kamarai ügyész reámutatott arra, hogy sokkal súlyosabb vádaknak sem szabad az ügyvédet ilyen sértésekre ragadni. Azt javasolta, hogy írásbeli fedésre ítéljék Singert.

A kamara fegyelmi választmánya az ügyvédi rendtartásba ütköző vétségben mondotta ki bűnösnek Singer Béla dr.-t és írásbeli fedésre ítélte. Az indokolásban a fegyelmi választmány kiemelte, hogy az ellenfél által tett bármily állítások visszautasítására van más mód és semmiesetre sem a Singer által választott mód, amely méltatlan az ügyvédi ténykedés higadtságához és előkelőségéhez.

Halmi Pál drt, aki 300 korona költséget kért, ezzel a követelésével elutasították.

Régóta huzódó fegyelmi ügy Morár Valér dr. máriaradnai ügyvédé, aki már rendes bíróság előtt is állt most fegyelmileg tárgyalt ügye miatt. Fajankovics Lászlóné Filt Gizella konopi lakosné becsületsértésért emelt panaszt Csala József konopi gazda ellen. 1906. július 17-ére tüzték ki a járásbírói tárgyalást. A tárgyalás reggelén Fajankovicsné megjelent ügyvédénél Morár Valér dr.-nál Máriaradnán és arra kérte, hogy halasztassa el a tárgyalást, mert tanui nem jöhettek el. Morár jelöltjét Nichita Aurél dr. ügyvédjelöltet küldte el. A tárgyalás furesán végződött. Az ügyvédjelölt Csala József konopi főlvet 18 korona ügyvédi költséget és ennek ellenében a panaszt visszavonta. Fajankovicsné azután futhatott fűhöz fához, fogadott új ügyvédet, minden hiába volt.

Fajankovicsné az ügyvédi kamaránál fegyelmi följelentést tett Morár Valér dr. ellen. A vád alá helyezés tárgyalásánál a kamara választmánya úgy látta, hogy a büntetőtörvénykönyv 482. szakaszába ütköző ügyvédi büntett jelenségei forognak fenn Morár és jelöltje eljárásában. Ezért a fegyelmi eljárást félbeszakították és az iratokat áttették az aradi törvényszékhez. A nagyváradi királyi tábla el is rendelte Morár és Nichita vád alá helyezését. Az aradi törvényszék előtt megtartott főtárgyaláson azonban a vád nem nyert bizonyítást és a királyi ügyész le is mondott a vád képviseléről, amit Fajankovicsné, mint főmagánvédő nem vett át.

— Holnapig nem késő. Most elmehet. De, nehogy elfelejtse kend!

— Nem felejttem el.

— Isten áldja.

— Isten áldja, — midőn Kádár eltávozott,

Csorba a generálishoz fordult. Magyar ember volt a generális.

— Mind ilyenek ezek, uram.

— Ismerem őket. Kálvinista fajták.

— Generális ur, nézze csak a cimereket, —

Csorba egy faliképre mutatott, — bárány is foglaltatik benne. Apostoli kereszties zászlóval áll a nyitott biblián. Hanem a büszke palma, ragyogó égitűz és sasformájú madár is a bárány mellett ékeskedik... Hé, — becsügette a huszárt, — kéretem, hívjátok Szöllősy főkapitány urat.

A főkapitány megjött. Midőn végighallgatta a különös panaszokot, megmagyarázta a polgármesternek:

— Bizony ezzel az emberrel szőrmentében kell bánni.

— Ezzel a gorombaszáiu paraszttal?

— Nem a ruha teszi az embert, polgármester uram. Legalább itt Debrecenben nem!...

Hé a Kádár uram például a kollégiumot is kijárta. Tán még máiglan is tud zsidóul. Vagyonával, tekintélyével meg épen egyike az első debreceni polgárembernek.

Csorba ózainte ember volt.

— Nem úgy van az nagyságos uram. Hisz maga tetszett mondani, hogy nem kis pénz ez.

— Azt én akkor csak úgy mondtam.

— Értem! Mégis milyen pénzt parancsol a nagyságos ur?

— Nekem mindegy.

— Nekem is, — Kádár postamester ur a zöldposztos asztalon elsőbb a két ládikát nyitotta fel. Az egyik láda körmőci sárga arannyal, a másik új veretű ezüst tallérral volt színtiltig.

Csorba polgármester elnevette magát.

— Beh tréfás kedvében van Kádár nemzetes uram.

— A pinzzel nem szoktam tréfálni, nagyságos uram, — Kádár a bekecs belsőszéből is előhuzott egy hatalmas bőrszényt, az meg ropogós németbankóval volt tele. Százasoktól, ezresektől dagadozott az erszény. Tán csak kifutja?

— Már látom, csufolkodik velem a nemzetes ur.

— Én csak a régi öregekkel tartok, nagyságos uram, adós fizess! — Kádár postamester ur az ötven darab ezüst forint bírságpénzhez meg másik ötven darabot olvasott le aranyban, — ezt meg az éjszaka fiadzotta a szegényeknek... Es mikor távozott a postamester, a hatalmas polgármester hajadonfővel kísérte ki a városház folyosójáig. Megösmerték egymást.

A főtárgyaláson Lengyel Gyula dr. aradi ügyvéd, aki az eset idején Morárnál dolgozott, továbbá Váradi József ügyvédi irnok tanuvalomásaiból a következő tényállás derült ki: Morár Valér dr. rossz viszonyban volt, nem is beszélte jelöltjével Nichita Auréllal, mert az ügyvédjelölt dorbézoló, kicsapongó életet élt. A Fajankovics ügyben is Váradi útján izente meg jelöltjének, hogy a tárgyaláson jelenjen meg. Nichita elment, a tárgyalásról ittasan tért haza — vallotta annak idején Lengyel dr. — és lecsapta a Fajankovics Csala aktákat és tiz koronát, amelyet, ugylátszik, azért vett föl Csalától, mert azt sem tudta, hogy melyik felet képviseli principálisa. Nichita Aurél azonban azt vallotta, hogy Morár utasítására egyezett ki.

A főtárgyalás után ismét az ügyvédi kamarához kerültek az iratok és a főtárgyalási jegyzőkönyv másolatainak alapján vád alá helyezte a kamara Morár Valér dr. máriaradnia és Nichita Aurél dr. időközben Margittára költözött ügyvédek.

Két hónap előtt Morár betegsége miatt a tárgyalás elhalasztását kérte, ma pedig Nichita Aurél jelentett be táviratban hasonló kérelmet, sőt Morár Valér dr. sem jelent meg, hanem írásban küldte be védelmét, amelyben Nichitára hártja át a felelősséget.

Ij. Szalay Károly dr. kamarai ügyész az ügyvédi kötelesség megszegését látja mindkét ügyvéd cselekedetében. Morár tudott jelöltje itales hajlamáról, mégis reábizta a tárgyalást. Különben is az ügyvéd felsős jelöltje tetteiért vagyoniilag, de a gyakorlat szerint fegyelmiileg is. Nichita kötelességmulasztását azok a tanúk bizonyítják, akik mámorosan látták hazatérni az ominózus tárgyalásról. Morár Valér dr.-ral szemben enyhítő körülményt lát abban, hogy már egy bűnpör írgalmait is átélte a történetek miatt; de súlyosbító, hogy már számtalan fegyelmi büntetése volt és ugylátszik, hogy az ügyvédi diplomát csak a vagyonszerzés eszközeként tekinti. 200 korona pénzbüntetést hozott ellene javaslatba a kamarai ügyész, míg Nichita ellen 100 koronát.

A fegyelmi választmány Morár Valér drt és Nichita Aurél drt egyenként 100 korona pénzbüntetéssel sújtotta az ügyvédi kötelesség megszegése miatt, mert úgy találta, hogy a Fajankovics-Csala ügyben egyikük sem tanusított kellő lelkiismeretességet.

Nichita Aurél dr. ítéletét feljegyzés végett közölni fogják a nagyváradi ügyvédi kamarával, amelynek területén most a nevezett gyakorlatot folytat.

A politika eseményei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 25.

A pénzügyminiszter utazása.

Fiuméből táviratozzák: Lukács László pénzügyminiszter ma reggel családjával Budapestről ideérkezett. A miniszter és családja Weinhardt pénzügyigazgató kíséretében az Előre nevű tengerészeti hatósági gőzösön a délelőtti folyamán tovább utazik Lovranába.

A végleges béke.

A bécsi Vaterland közlése szerint mértékadó helyről is megerősítik azt a hírt, hogy a magyar kormány a véderőjavaslatok részletes tárgyalása folyamán teendő engedmények alapján meg fogja kötni az ellenzékkel a végleges békét. S miután Héderváry Károly gróf miniszterelnök az uralkodónál való legutóbbi kihallgatásakor már jelentést tett erről, most megindították Bécsben a megegyezésre vonatkozó tárgyalásokat, amelyet Hazai honvédelmi miniszter Aussenberg lovag közös hadügyminiszterrel és Georgi osztrák honvédelmi miniszterrel folytat.

A delegációk.

Bécsből táviratozzák, hogy a Vaterland jelentése szerint a delegációkat december 27-ére Bécsbe fogják egybehívni. A tanácskozás, amelynek tárgya egy közös budgetprovizórium megszavazása lesz, mindössze négy napig fog tartani. A delegációk ünnepies megnyitása a januári ülészakban megy végte.

A parlament munkája.

Budapestről jelentik: Mint értesülünk, a belügyminiszteri tárcsa költségvetésének tárgyalása után a kereskedelemügyi tárcsa fog következni s a többi tárcsa is általában abban a sorrendben fog tárgyalás alá vétetni, mint amilyen sorrendben a pénzügyi bizottság róluk jelentést tett.

Visontai szolnoki jelölt?

Kossuth Ferenc magához kérte Visontai Somát és felajánlotta neki a Nagy Ernő lemondásával megüresedett szolnoki mandátumát.

Aradi gyógyszerészség a francia-afrikai légióban.

— A szenvedések birodalma. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 25.

Nemrégem még a Földes-féle gyógyszer-tárban volt alkalmazásban Csérnyi Bilit gyógyszerészség, aki rendkívül kalandos hajlamot árult el. Nyughatatlan vére a külföldre vitte és megpróbálkozott ő is, hogy a franciák által fentartott afrikai idegen légióban eltöltse néhány nehéz esztendőt. Amikor aztán levitték az afrikai gyarmatokra, a vad, kietlen területre, akkor látta, hogy legszerencsétlenebbek azok, akiket nyughatatlan vérük az ideged légiók zászlója alá toborozta. Szemvédeiről hosszú levelet írt Hehs Vilmos gyógyszerésznek, egykori főnökének, aki iránt mindig fia ragaszkodást érzett. A zajos multu fiatalember segélyt is kért a humánus gondolkozású Hehs Vilmostól és az egykori főnök készséggel nyújtotta oda azokat az eszközöket, amelyek segítségével Csérnyi Bilit talán kiszabadulhat szánandó helyzetéből.

Az afrikai Saidá-ból 1911. november tizenkilencedikén utnak indított keszerves levél így hangzik:

Kedves jó Hehs ur! Már régen készültem arra, hogy önek levelet írjak a messze távolból, de mindeddig részint jelenlegi helyzetem feletti elkeseredés, részint pedig a fizikai fáradtság miatt nem voltam abban a helyzetben, hogy ezt megtegyem. Bizonyára nagyon meg volt lepelve Hehs ur a legutóbbi képes levelezőlap feladási helyét illetőleg, mert nem hiszem, hogy valaha hírét hallotta volna ennek a városnak, amely most állandó tartózkodási helyem. Elfogom beszélni e levélben kedves jó Hehs urnak azt, hogy miképen jutottam jelenlegi helyzetembe és előre is bocsánatát kérem, ha netalán terhére lennék evvel.

Még a temesvári gyógyszer-tárban voltam, a niddön a sors, mondhatnám a balsors összehozott egy fiatal bécsi gyerekkel, aki épen oly idős, mint én, és ez telebeszélte a fejemet, hogy menjünk el Hollandiába és álljunk be a holland keletindiai önkéntes katonák közé, egyuttal megmutatta a hollandiai hadügyminiszter által kiadott német nyelvű felhívást is, amely szerint 6 évi szolgálat után már 625 holl. forint nyugdíjat kap az ember és a szolgálat a lehető legkényelmesebb. E fiatalember, aki különben most velem együtt itt van Afrikában, végezte a keleti akadémiát és érettségizett is. Nem kellett neki sokat rábeszélni, bennem is égett a vágy a nagyvilágot bejárni és így veszttemre szeptember végén elindultunk Breslau—Berlin—Hamburg és Brémán át Hollandiának Mymegen nevű városába, ahol a gyarmati katonaság részére az önkénteseket felvesszik. Megérkezésünk után rögtön megvizsgáltak bennünket és mivel mindketten alkalmasok voltunk a katonai szolgálatra, rögtön irtak hivatalosan az illetőségi helyre az államkötelékből való elbocsátás miatt, mert e nélkül nem vesznek fel senkit. Mivel azonban az osztrák-magyar monarchiából a hadügyminiszternek folyó vagy mult évi július havi rendeletere folytán az államkötelékből nem bocsátanak el senkit sem, aki az összes gyakorlatait le nem szolgált, minket nem vehettek fel és a tagadó válasz megérkezése után két heti ottartózkodás után adtak mindegyikünknek egy jegyet Bécsig és elbocsátottak bennünket.

A dolog eddig rendben lett volna, ha közbe nem jön valami, aminek mostani szomorú sorsunkat köszönhetjük. Utközben kiszállottunk Coluben és Coblenzben, hogy a várost megnézzük és az utóbbi helyen a szállodában találkoztunk egy volt francia legionáriussal, aki rábeszélte bennünket arra, hogy menjünk a francia idegen légióba, nagyon jó dolgunk lesz, mivel pedig onnan nem volt messze a francia határ, haligattunk rája, elmentünk Verdunbe és felvételtük magunkat az idegen legiába október 27 én és evvel elkövettük életünkben a lehető legnagyobb ostobaságot, amelyet csak tehettünk. Megjegyzem, hogy nem áll az, hogy a legioba csupa gazemberek vannak, mert eredeti okmányok nélkül az utóbbi években nem vesznek fel senkit, de azért mégis megtörténik, hogy egy-egy alak hamis okmányokkal bekerül ide.

Természetesen nekünk halvány fogalmunk sem volt az igazi állapotokról, amelyek itten uralkodnak. Nekünk még Marsaillesben is azt mesélték, hogy a 10 heti kiképzés után meggyünk vagy Marokkóba, vagy Tokinba, a francia Indiába és mi felültünk ennek. Az igaz ugyan, hogy a kiképzés után elmegyünk a gyarmatokra, de hogy milyen ez a kiképzés, arról nem tudtunk semmit. Verdunból Marsaillesen—Oranon keresztül elszállítottak bennünket Saidaba; ez a helység Algir Oran nevű tartományának délnyugati részében fekszik. A foglalkozásunk azonban olyan, hogy a fele az ujoncoknak vagy megszökik és éhen pusztul el a vad vidékeken, vagy pedig agyonlövi magát.

Reggel 5 kor felkelünk és a fekete kávé után fél 6-kor már kirukkolunk 11-ig; akkor ebédelünk és rögtön ebéd után mosunk, seprünk, szemetet hordunk egész 1 ig. Egy óraker kezdődik az ugynevezett „marche militaire”, ez tart 6-ig, a fák nélküli, kopár köves hegyeken és dombokon keresztül harcászati gyakorlatokkal, hetenként kétszer lögyakorlatokkal. Mire az ember haza ér, holtra van fáradva és ekkor kezdődik el az igazi munka, mikor az ember már alig tud mozogni. 6 óraker vaasorázunk és fél 7 től fél 9 ig követ törünk és hordjuk az utakra, ez az ujoncok foglalkozása. Itt még csak 11 napja vagyok, de máris arra az elhatározásra jutottam, hogy ha nem sikerül kijutnom, főbelövöm magam. Még a vasárnap sem szabad, akkor kell ugyanis a főhőrnemünk és gyakorló ruhánkat mosni, pucolni, fegyvert tisztítani stb. és csak délután 5 óra után pihenhet az ember egy keveset, én már úgy nézek ki a naptól, mint egy rézbőrű indiánus. Itt olyan forró napok vannak most is, mint nálunk júliusban és az ember csak minden 5—600 méternyire lát egy fügefát vagy pálmát.

Egyetlen egy reménységem van még, hogy megszabadulhatok innen, de ez a reménységem is olyan, mint a vízbefelő szalmazsála. Ugyanis a felvétel nem végleges, mert hat hét után megkérdik az embert, hogy képes-e szolgálni, kibírja-e az emarföldi munkát? Ha tagadólag válaszol és van egész hazáig utiköltsége, akkor elszállítják Oran-ba és onnan hazamehet. Az Osztrák-Magyar monarchiába 80 franknak a felmutatását követelik, mert az ut az élelmezéssel együtt körülbelül annyiba kerül Triestzen át, ha azonban nem tudja a kívánt összeget felmutatni, úgy kénytelen az 5 évet, ha ugyan előbb tönkre nem megy, kiszolgálni és akkor mehet, amerre tud, mert csak 15 évi szolgálat után kap nyugdíjat. Nekem pénzem nincsen már, a magammal hozott 400 korona elfogyott és az egész vagyonom ma már csak 11 frank, hazulról nem kérhetek, mert a szüleim szegény emberek, akiknek nincs nélkülözhető 20 koronájuk sem, az életemet pedig, ha csak lehetséges, nem akarnám eldobni, hiszen nem követtem el olyan bűnt, hogy ezt megérdemljem és azonkívül szüleimnek is tartozom avval, ha majd pár év múlva munkaképtelenek lesznek, hogy segítsék rajtuk. Mihez fogjak, mit csináljak? E felett tépelődöm folytonosan és nem tudok részemre kibuvót találni.

Eme szomorú és reménytelen helyzetben fordulok kedves jó Hehs urhoz, ismerve nemességét és esedezem, ha csak irgalmat ismer, mentse meg a nyomorult életemet és kölcsönözze nekem a 80 frankot, vagy legalább 70-t, mert még 11 frankom van.

Meg kell még jegyeznem, hogy a napi zsoldunk e fáradtságos munka fejében napi 5 centimes, száz 4 és fél fillér. Válaszát bármely esetben rögtön kérem.

Legmélyebb tisztelettel
Csernyi Bálint.

Hebs Vilmos — amint említettük. — készséggel teljesítette a könyörgő fiu kérését és most a messzi Afrikában boldog reménységgel várja egy magyar fiu a szabadulás óráját.

Bárónő a tolonc uton.

Távirati tudósítás.

Zágráb, november 25.

A zágrábi rendőrség fogdájában töltött egy éjszakát Totenwart Wilma bárónő és a fia. Egy vendéglő főpincérének feljelentésére került ilyen kellemetlen módon ismeretségbe a rendőrséggel. A méltóságos asszony tudniillik elfelejtette kifizetni a vacsoráját. A zágrábi rendőrség toloncuton küldi illetőségi helyére, Frankfurtba, ámbar még az sem bizonyos, hogy a bárónő csakugyan frankfurti-e, mert semifele írást nem tudott felmutatni és csak majd az ottani rendőrség fogja tulajdonképen ezt a kérdést tisztázni.

Szerencsétlen családi viszonyok folytán került a bárónő rossz utra, majd pedig a züllésbe. Az egykor dugaszdag hölgy ma a teljes kétségbeeséssel és a nyomorral küzd. Férje Date Félix lovag, a maga és a felesége tekintélyes vagyonát Monako játékbárlangjaiban vesztette el. A családját teljesen elhanyagolta és emiatt az asszony válopert indított az ura ellen, majd pedig teljesen az alkohol élvezetének vált a rabjává. Van egy 28 esztendő, eszelős fia, akit mindenhol magával cipel Európa szerte. Morfium és pálinka kergetik a fokról fokra sülydő aszonyt, aki most horvátországi főuri családokat pumpolt sorra. Szegénysége dacára elegánsan öltözködik és ezért a zágrábi Central szálloda igazgatója a legmélyebb reverenciával fogadta Totenwart bárónőt megérkeztekor.

Egész napon át rendesen viselkedett anya és fia és habár nagy haragon rendelkezett a bárónő, azt a szálloda személyzete igazán nem sejtette, hogy még az este megfognak szökni a számájuk kiegyenlítéséről megfélekedve. 58 koronáját vitte el a Central főpincérjének. Nem utaztak el Zágrábból. A vasut állomáshoz közel lévő Sportleder szállodába költöztek, ahol ugyanilyen módon próbált manővrozni a bárónő.

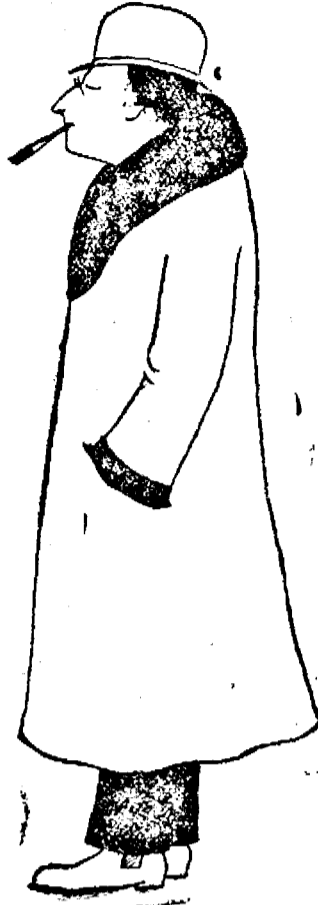
Főuri származásához méltó vacsorát rendelt, majd pedig asztalához hívatta a szállótulajdonost s kijelentette neki, hogy szállodájában éhajt meghálni. Minthogy azonban semmiféle podgyász nem volt nála, a tulajdonos udvariasan előre kérte a szobák árát. Kiderült, hogy a bárónő és a fia együttvéve sem rendelkezik két koronával.

Minthogy a vacsora árát sem tudta kifizetni, a pincérek rendőrt hívtak, aki a bárónőt és fiát igazolásra szólította fel és ekkor kitudt, hogy a Central szállodában „von Berg” név alatt laknak s hamis nevet használtak. Előállították mindkettőt a rendőrségre s egész éjjel ott tartották őket. Reggel szabadlábra helyezték, mert a rendőrorvos megállapította, hogy mindkettő leszámíthatatlan és valószínű, hogy a batóság nem is üldözheti őket az elkövetett csalások miatt. Minthogy származásukról, lakóhelyükről elfogadható adatokat nyújtani nem tudtak, a zágrábi rendőrfőnök Frankfurtba toloncoltatta anyját és fiát, mert állítólag az ottani rendőrségen fekszenek az irataik.

A jubiláns.

Egy fiatalember, aki jubilál. Huszonöt évet, tehát majdnem egy emberöltőt, hozzá teljes szellemi és fizikai erőben, sőt még mindig emelkedve. Szendrey ama kivételes emberek közé tartozik, akiknek a jubilálása nem egy szük érdekelttség magán ügye, hanem egy nagy, intelligens város egész közönségének asszisztenciája mellett megtartott társadalmi ünnep. Mint színész kimagasló talentumával sok élvezetet szerzett mindenütt, ahol művészi pályáján megfordult, mint színigazgató szerencsésen egyesíti magában azokat a tulajdonságokat, melyekkel rokonszenvet tud ébreszteni minden érintkezésében és adminisztrációjában, a vezetése alatt álló színház igazgatásában, a repertoárok összeállításában országos nevű kapacitás. Mikor a sok viszontagsággal megkezdett színészpálya első küzdelmes éveire gondol vissza, nagy elégtétellel láthatja Szendrey Mihályt azt a nagy utat, melyet huszonöt év alatt megtett. A talentumos színészgyerekből, országos nevű művész, a küzködő művészproletárból a legtekintélyesebb igazgatók egyike lett, aki az ország egyik első városának közbecsülésben és ami azzal egy forma értékű: közszerepben álló polgára, akinek jubileumán a hivatalos testületek ép olyan örömmel vesznek részt, mint az egész társadalom, melynek minden körében csak barátai vannak Szendrey Mihálynak.

Weisz Lajos rajza.

A színház körüli embereket most a legjobban a Szendrey esütörtöki jubileuma érdekli és izgatja. Az előkészületek nagyban folynak s hogy milyen megszabásu lesz az ünnepség, azt talán az bizonyítja legjobban, hogy maga Szendrey szeretne leginkább — tul lenni már rajta. A kávéházi törzsasztalnál vallotta ezt be a jókedvű direktor.

— Tudjátok fiuk — mordotta — most a jubileum előtt ép ugy drukkolok, mint huszonöt évvel ezelőtt az első felléptem előtt. Az aradi színházban léptem fel először s hogy milyen nagy sikerrel, azt az Alföldben megjelent kritikából könnyen meg lehet állapítani.

— A Szápáry Péter című rémdrámában volt először olyan szerepem, melyben mondanom is kellett valamit. Egy lantos diákot játszottam s a szerepem betanulásához nem valami sok idő kellett. A második felvonásban volt jelenésem, s a pamlagon heverő királyhoz mindössze annyit kellett mondanom, hogy: „Király, parancsolj éneket!” — A mondókámat kitünően betanultam, de mikor az ügyelő kilökött a színpadra, elfelejtettem még ezt a kis mondatot is. A sugó teljes tüdőből sugott: „Király, parancsolj éneket! — Marha! — Király parancsolj éneket!” — Ez a kiáltás még jobban zavarba hozott, mig végre nagynehezen kinyögtem:

— Király, parancsolok én neked?

A szavaimat természetesen óriási kacagás kö-

vette s a rémdráma előadása teljesen belefűlladt a nevetésbe.

Másnap az Alföld hasábjain a kritikus, Tisztai Lajos, azt a tanácsot adta nekem, hogy válasszak más pályát, mert a színészetnél nem terem számomra babér. Ezt a véleményét csak akkor változtatta meg, mikor néhány hónap mulva a Rezervistákban nagy sikerrel játszottam el Czinege báró szerepét.

Könnyü Katót táncba vinni, de még könnyebb Szendreyt belevinni az anekdotázásba. Ha egyszer elkezd, akkor hamarabb fáradnak be a hallgatói a nevetésbe, mint ő maga a kitünő történetek elbeszélésébe. S hogy első felléptének történetét már elbeszélte, folyt tovább ajkairól a szó, egymásután beszéte el életének derűsebb epizódjait.

— Talán csak akkor félttem jobban, mint az első felléptem előtt, mikor először kerültem sor alá. Soha premiértől életemben jobban nem drukoltam, mint ettől Felmentem Darányi dr.-hoz, az akkori aradi főorvoshoz s könyörögtem neki, hogy mentessen meg valahogy, de ő visszautasított. Remegve mentem a sorozásra, majd elájultam félelemben, amikor Krausz dr., a katonai orvos megvizsgált. Biztosan bevesznek, gondoltam magamban. Végre hosszú és kínos esőnd után megszólalt a katonai orvos:

— Hát maga színész?

— Igen, — feleltem reszkető hangon.

— Aztán mit játszanak ma este a színházban?

— Mannont!

— Játsszik maga valamit a darabban?

— Igen, Lajos király szerepét.

— Na dann Seine Majestät ist schwach! Untauglich! (Na akkor felséged gyenge szervezetü! Nem alkalmas!)

Ez volt életem egyik legboldogabb pillanata!

— Hogy tovább is a drukknál maradjak, — folytatta az anekdotázást Szendrey — az se volt utolsó lámpaláz, amikor Pozsonyban Frigyes főherceget vártam, aki bejelentette, hogy megnézi Zichy Géza gróf Alár című operájának előadását. Szokás szerint a színház előcsarnokában vártam a fenséges ur megérkezését. Elrobogtak a hintók, bejött a kíséret, én mélyen hajlongva fogadtam mindenkit. Egyszerre egy ezredes lépett elélem s megszólított:

— Szép ez a mai opera?

— A magyar operák közül ez a legszebb ezredes ur — feleltem.

A főherceg udvara ezúán felment a páholyba, én pedig, mint aki dolgát jól végezte, a színpadra mentem. Még meg is kérdeztem valakitől, hogy ki az az ezredes a főherceg kíséretében, de nagy meglepetésemre azt a választ kaptam, hogy a fenséges ur környezetében nincs is ezredes. Véletlenül kinéztem a függöny mögül, s majdnem elestem, amikor megláttam, hogy akit én egyszerűen ezredes urnak szólítottam, elől könyököl a páholyban a főhercegasszony mellett.

— Mikor aztán a főhercegi pár távozni készült a színházból, a foyerben hebegve mentettem ki magam Frigyes főherceg előtt. A főherceg zavaromat látva, mosolyogva nyugtatott meg:

— Nem tesz az semmit, igazgató ur. Igaza volt, ha ez a ruha van rajtam, akkor első sorban ezredes vagyok!

Aztán Szendrey inkarnatus rossz kézírásáról került szó.

— Pozsonyi direktot koromban a szezon egy részét Sopronban kellett töltönnem. Ez a német város volt akkoriban a vidék egyik legrosszabb állomáshelye. A közönség nem igen látogatta a

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszáma:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — 357

Szerkesztőség (csak éjjel használható)

mellékállomás — — — — — 151

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

Nyomda — — — — — 151

színházat, az igazgató feltétlenül deficitel dolgozott. A minisztériumban méltányolták is ezt s támogatták elődeimet is, engem is. Egy alkalommal ismét valami sürgős ügyet kellett elintéznem s ezért express-levélet irtam *Bezerédy* Viktor államtitkárnak, ki akkor a színészeti ügyeket vezette. Kétségbeesetten vártam négy napig a választ, de az csak nem érkezett meg. Végre felutaztam Pestre s jelentkeztem az államtitkárnál.

— Méltóságos uram — mondottam neki — öt nap előtt irtam Méltóságodnak egy express levelet, de arra még semmi választ nem kaptam.

Leírtam neki helyzetemet s megmondottam, hogyha megvonja pártfogását, akkor a legkétségbeejtőbb helyzetbe kerülök, s talán még társulatomat is szélnek kell eresztenem. Az államtitkár nyugodtan hallgatta végig a panaszomat, végre elővette fiókjából leveleimet s megszólalt:

— De kedves direktor ur, hisz szó sincs arról, hogy én ne teljesíteném kérését, de — folytatta a levélre mutatva — előbb legyen olyan szíves mutasson egy embert ebben az országban, aki ezt a levelet el tudta volna olvasni! Ha lesz szíves a saját levelét nekem felolvasni, akkor tárgyalhatunk a továbbiakról.

D'or.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Gyűjtés szegénytanulók számára. Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület védasszonyai *Hauser* ezredesné elnöknővel az üléskön ebben az évben is védelmére színek azoknak az apró iskolásgyerekeknek, akiket a szegénység fájdalma nem kímél meg az iskola padjaiban sem. Az egyesület választmányja ma délután állapította meg az idei programot. Délután három órakor a városháza tanácstermében értekezlet volt, amelyen *Hauser* ezredesnéen kívül a következő hölgyek és urak jelentek meg: *Kintzig Gézáné*, *Kövér Biláné*, dr. *Tisch Mórné*, *Stauber Józsefné*, dr. *Polónyi Jenőné*, *Valcsov Gézáné*, *Steiner Jakabné*, *Steiner Ferencné*, dr. *Fábry Sándorné*, *Szalay Ilonka*, *Reicher Károlyné*, *Lévay Sándorné*, *Löcs Ruzsóné*, *Háberager Györgyné*, *Dálnoki-Nagy Lajos dr.*, *Lakatos Ottó dr.* és *Kovács Vince*.

Hauser ezredesné elnöknő az ülés megnyitása után bejelentette, hogy a választmánynak igen sok tagja levélben kimentette magát. Ezután szép szavakban fejtegette azt a nemes célt, amelynek szolgálatába szegődött s amelynek istápolását ez évben is kötelességüknek kell tartani a vezetőségnek. Az ingyenkonyhák költségeinek fedezésére és a téli ruhák beszerzésére nagyobb anyagi áldozatra van szükség, amelyre a társadalom mindig készen áll, ha a szegénygyermek segélyezéséről van szó. Az adományok összegyűjtése azonban az egyesület védasszonyainak feladata marad. A bál rendezésével hozta össze az egyesület az anyagiakat, ezidén azonban a társadalom ebben az irányban már előre igénybe van véve, hogy még egy újabb bál csak megterhelhetést jelentene s ezért azt proponálta, hogy az egyesület a farsangban ne tartsa meg a tradicionális bálját, hanem inkább közvetlenül forduljon a szegénytanulókon segíteni akaró nemesszívű emberekhez. Az elnöknő javaslatát a választmány egyhangulag elfogadta s elhatározta, hogy a védasszonyok gyűjtőivekkel fognak gyűjteni a szegény iskolásgyerekek támogatására.

(*) Meghívó. Az aradi II. ik kerületi jó. fil. lérasztaltársaság folyó évi november hó 26-án *Donnawell* Fülöp vendéglőjében, *Fácán-utca* 7. szám alatt tartja rendes havi választmányi ülését, amelyre ugy a választmányi, valamint a rendes tagokat tisztelettel meghívom. *Haubenreich Mihály*, elnök.

(*) *Műzsa József* dr. az ismert nevű szociológus, ma délután fél öt órakor tartja meg az aradi alkohollalenes Körtő páholy meghívására előadását a városháza emeleti tanácstermében. Belépő-díj nincs.

A szerelmes rablógyilkos.

— A halálraítélt kesergése. —

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Temesvár, november 25.

Az izgalom elült, a halálos ítélet nyomán helyreállott a nyugalom, lecsillapodtak a kedélyek és az igazságszolgáltatás halálos szózata megnyugvást keltett mindenfelé.

A polgárbírák lelkiismeretének szavát bírálattá tárgyává tenni nem szabad, az ő igazmondásuk felette áll minden kritikának, de hogy szavuk, ítéletük igazságos és megérdemelt volt, azt visszhangozta az ítélet nyomán támadt megnyugvás, amely abban az egy szóban nyert kifejezést: *Megérdemelte!*

(Az anyja és a menyasszony.)

Balázs István, a halálra ítélt rablógyilkos tegnap délelőtt alig tíz perccel az ítélet kihirdetése után, jóízűen megebédelt, levest, húst és tésztát evett, majd anyjával találkozott a fogházfelügyelő irodájában. A megtört asszony sirva borult fia nyakába és a zokogástól elfuó hangon jajveszékelt:

— Fiam... Édes Pista... Mi lesz most... Az én jó fiam...

Az öreg asszonyt alig lehetett lecsendesíteni és a kemény szív is fájt szorongást érzett, amikor a szerencsétlen asszonyt le kellett fejteni fia nyakáról.

Balázs maga vigasztalta anyját:

— Hagyjad jó anyám! Bizzál Istenben, talán még minden jóra fordulhat.

A gyilkos engedelmet kért a felügyelőtől, hogy családját minél gyakrabban engedjék hozzá, mert nagyon régen nem beszélt övével. Ott volt ekkor *Falber* és a felesége is, akik szerencsésen kikerültek a vád alól. A husz éves kis *Falberné* biztató hangon fordult *Balázshoz*:

— Ne félj Pista! Én, ha kell, elmegyek magam a királyhoz és kegyelmet kérek számodra.

Délután a gyilkos a menyasszonyával találkozott és ez a jelenet is gazdag volt érzélgősségekben, sirásban, biztatgatásban. *Horák Mária* három órakor látta viszont *Balázst* ugyan csak a felügyelői irodában. Sirva ölelték meg egymást. A leány a gyilkos vállára hajtotta fejét és hangosan zokogott. Még mindig szereti ezt a szörnyeteket, aki gyöngéd is tud lenni, amikor a szőke leányhoz beszél.

— Mit tettél velem Pista? — zokogta a leány. — Mit csináljak most én, szerencsétlen!

— Nem én voltam a gyilkos — mondta alig hallható hangon *Balázs*. — Bizzál istenben, mert én ártatlan vagyok!

A megható találkozás közel háromnegyed óra hosszat tartott és megbeszélték a családi dolgokat. A leány kijelentette, hogy néneje után kivándorol Amerikába.

Balázs ekkor megfogta a reszkető leány kezét, a szemébe nézett és suttogó hangon kérte:

— Ne felejtse el engem. Bizton számítok reá, hogy kegyelmet fogok kapni; tizenöt év múlva talán kiszabadulok és még boldogok is lehetünk!

A leány kétkedve rázta fejét, hangos sóhaj tört elő kebléből és tenyerébe temetve arcát, sirva bucsuzott el vőlegényétől, a halál vőlegényétől.

Balázs István anyja tegnap délután egy gondosan összekötözött csomagot hozott a fogházba, amelyben új ruhanemű, fenéknemű és kalap volt fia számára.

A gyilkos szépen felöltözött és ebben a megjelenésben talán inkább jómodoru, rokon-

szívet keltő fiatalembernek látszott, mint véreskezű gyilkosnak. Csak szemében lobogott az a sötét tűz, melyet *Boross Dzsó kir.* ügyész oly találóan jellemzett: *Balázs* féle tekintet.

Négy óra felé visszavezették cellájába. *Szigethy Henrik kir.* törvényszéki orvos ismét két gramm bromkálit és egy centigramm morfiunt adott a gyilkosnak, aki erre nyugodtan töltötte az éjszakát. Bizonyos fásultság vett rajta erőt tegnap este, de ma reggel izgatottan kelt fel, nyugtalanul járt fel s alá szűk cellájában és látszott rajta, hogy tépelődik. Reggel nyolc óra után kéréste a fogházfelügyelőt, aki előtte kijelentette, hogy szeretne védőjével beszélni.

(Nyugodtan az akasztójáig.)

Láng Béla dr. ügyvéd csakhamar ott volt a felügyelői irodában, ahová felvezették a csinosan felöltözött, simára borotvált sapadt arcú gyilkost.

— Nem tudom felfogni — kezdte érdes hangon, amelyből az indulat csengett elő — hogy miképen lehetett ilyen ítéletet hozni, amikor ártatlan vagyok! Egészen ártatlan vagyok! — vágta oda dacosan.

— Láthatta — felelte erre az ügyvéd, — hogy én mindent elköttem a maga érdekében.

— Az igaz, nem az ügyvéd úron mulott. Azt mondják — folytatta *Balázs* — hogy olyan erős vagyok. Ha akármilyen erős vagyok is, ha bűnös volnék, össze kellett volna törnöm. Özszeroskadiam volna akkor, amikor az elnök ki mondta a halálos ítéletet. De én felemelt szemmel néztem az ítélet elé, mert tudom, hogy ártatlan vagyok. Tegnap még nem volt olyan borzasztó a halál gondolata, nem is tudtam átérezni jól, de ma borzasztóan kínoz már ez a rettenetes tudat.

Láng Béla dr. magához szólította erre *Balázst*: Egy dolog segíthetne magán, ha meg tudná nevezni azt az embert, aki *Löwinger Ferencet* megölte.

— Hát, hogy tudnám — fakadt ki szinte bosszusan — amikor én itt vagyok lecsukva. Nem tudok én nyomozni. A rendőrség dolga, hogy nyomozzon és keresse a gyilkost.

Láng Béla dr.: Hát hogy lehet az, amikor annyi tanu vallott maga ellen és maga is beismerte a gyilkosságot?

— Miért veszik nálam igaznak, amit először mondtam és miért veszik a tanuknál igaznak, amit azok később vallottak, amikor én már tagadtam. Az a *Bruttyó* is, hogy hazudott. Nem olyan nagy ellenségem az nekem, ahogy mutatta, mert amikor vele ott a *Délvidéki* előtt találkoztam, még cigarettát is adtam neki.

Balázs erre elhallgatott, majd rövid szünet után folytatta:

— Nem bánom: alávetném magam egy olyan operációnak, amely kiveszi a szívemet és eszemet, hadd lássák, hogy mi van bennem. Mindig azt gondoltam, hogy az egész csak egy álom és még most sem bírom elhinni, hogy halálra vagyok ítélve.

A kegyelmi kérvényre tért ezután át a gyilkos és így szólott védőjéhez:

— Különböztessék megcsinálni azt a kérvényt és ha nem kapok kegyelmet, hát akkor nyugodtan megyek a verpadra is, mert teljesen ártatlan vagyok. Csak azokat sajnálom, akiket itt hagyok.

A gyilkost ezután visszavezették cellájába, ahol leült az ágy szélére és hosszasan maga elé bámult. Talán az önvád mardosta?...

1911
11.26
11.26
11.26

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Vasárnap: Déltán: Milliárdos kisasszony, operette. Este: Királyfogás, operette. (B. bérlet.)

Hétfő: Királyfogás, operette. (C. bérlet.)

Kedd: Szentivánéji álom, tündéreg. (A. bérlet.)

Szerda: Kisgróf, operett. (B. bérlet.)

Csütörtök: A papa, vígjáték. Bemutató. Szendrey Mihály huszonöt éves jubileuma. (A bérletszünet.)

Péntek: A papa, vígjáték. (C. bérlet.)

Szombat: A papa, vígjáték. (A. bérlet.)

Ki legyen az aradi primadonna?

— Szavaznak a bérlek. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 25.

A színházi bérlek ma is szép számmal küldték be szavazataikat az Aradi Közlöny ama kérdésére, hogy ki legyen az aradi színház primadonnája?

A közönség véleményének ilyen megnyilatkozása annak a bizonyossága, hogy mások is jól látják a mi törekvésünket, a mi önzetlen munkánkat, amely e néhány szóban fejezhető ki: a közönség érdekeit akarjuk szolgálni, épen úgy, mint eddig tettük. Hogy ez nem mindig harmonizál a színház anyagi érdekeivel, arról mi nem tehetünk. És hogy az igazságnak ily módon való kimutatása egyeseknek kellemetlen, az teljesen mellékes. Ezt minden tisztán gondolkodó ember így ítéli meg, kivéve persze azokat, akik nem a közönséget, hanem a direktor anyagi érdekeit szolgálják.

A ma beérkezett szavazatok így oszlanak meg:

Diósy Nusira szavaztak:

Andrényi Károly báró.

Baross Ferencné.

Friebeisz Miklós.

K. Fodor Jánosné.

Hónigessz Nándor.

Kemmer Alajosné.

Klein Margit.

Komlós Dezsóné.

Mayer Miksa.

Dr. Mittler Izidorné.

Meisztrovics János.

Popper Károly és családja.

Rozsnyay József dr.

(operett primadonna Diósy, népezenmüvekre Kállay)

Schlesinger Béla.

Özv. Thomka Gyuláné.

Vajda Zsigmond.

Wadowszky Gusztáv és neje.

Kállay Jolánra szavaztak:

Deutsch Izidor.

Vidor Sándor.

Kánya Gézáné.

Özv. Haberéger Mihályné.

* Királyfogás. Csiky Gergely kultuszának áldozott ma ismét a színház, eladva a nagy író operettjét, melyhez a legkiválóbb magyar komponista Konti József írt még mindig gyönyörűséget szerző zenét. A régi pompás operett egészen felvillanyozta a közönséget. Konti rég hallott ismerős melódiai sok kedves emléket ébresztettek a publikumban és a szereplők maguk is igyekeztek a régi levegőt operetttel teljes illúzióval megjátszani. Ebben a törekvésben elől jártak Diósy Nuszi, akinek Fiorája a primadonna egyik legsikerültebb alakítása, melyért

bőséges elismerésben is volt része, Neogrady Dóra minden szereplésével taruságot tesz kiváló talentumáról. Lolája általános tetszést aratott. Egész estén át viharos kacagást idézett elő Gyöző, Polgár és Várnay. Szép énekükért Huszár és Ladiszlav kaptak sok tapsot. A kar ma derekasan megállta a helyét és Konti gyönyörű fináléi teljes szépségükben érvényesültek. H. G.

* Megszökött baritonista. A szabadkai színház társulatának tegnap éjfélre különös botránya támadt. Sárosi Andor a társulat baritonistája összes szerepeit visszaküldte az igazgatónak és — megszökött Szabadkáról. Sárosi Andor, mielőtt Szabadkára ment, megelőzte a hirhét híre. Mindenki tudta róla, hogy hirtelen haragu. Összeférhetetlen ember, ki azokkal szemben, kikkel összetűzése támadt, nagyon is annak tudatában járt el, hogy testi erőre is az erősebb. Budapestről, a Király-színházról, hol a tehetséges és szép szíll legény, még karriért csinálhatott volna, a vezetőséggel támadt összekocsnásai miatt kellett elmennie és ugyan csak ilyen okokból kellett távoznia Kaposvárról is, hol Gőndör Ferenc szerkesztő, kit a kávéházban insultált, kétszer rálőtt. Szabadkán is minden pillanatban várták, hogy Sárosi megcsinálja a maga kis botrányát. Egyszer már a Nemzeti kávéházban, majdnem megtörtént ez. Sárosi összeveszett néhány tiszttel és össze-vissza sártegette őket, mire ezek közül egyik kirántotta a kardját. Még egy pillanat és a kávéház véres affér színhelye lesz. A többi színészek azonban, kik az asztalnál ültek, közbevetették magukat és elvezették Sárosit. — Másodszor a Royal kávéházban rögtönzött botrányt. Éjfél után két óra körül felkelt és a kávéházban jelenlévőket kiharcolta onnan. Ugyanez éjszaka egyik kollegáját, aki hazavezette, insultálta. Tegnap este Sárosi a Vas-féle sörhelyiségben vacsorán látta a barátait. Senki sem tudta, milyen alkalmából teszi ezt. Az alkalom, mely a vacsorára okot adott, csak később derült ki a Nemzeti-kávéházban, mikor az egyik kardalosa odalépett Szabadkai József titkárhoz, tudatta vele, hogy Sárosi elutazott Szabadkáról és egy papírba csomagolva átadta a baritonista összes szerepeit. Sárosi este 11 óra 55 perckor valóban elutazott Szabadkáról. Szabadkai József titkár úgy a színészegegyesületnél, mint a kicsalt előlegek miatt, a rendőrségen, feljeleníti a szökött színészt. A színészegegyesület Sárosit ki fogja zárni kebeléből, ami annyit jelent, hogy Magyarországon többet nem játszhatik. De két szabadkai kereskedő, egy divatkereskedő és egy szabó is feljelentést fog tenni.

* A Kölcsey egyesület harmadik felolvasásának előadó. A Kölcsey-egyesületnek oly nagy elismeréssel fogadott felolvasási sorozatából a harmadik december 2-ikán, szombaton délután lesz. Két aradi és egy budapesti előadó fogja szórakoztatni a közönséget. Aradról Kisfalusi István és Szendrey Mihály lesznek az előadók. Kisfalusi István, aki a főgimnáziumban a természettudományok jeles tanára, érdekes természettudományi tárggyal fog közreműködni, míg a jubiléum színházát a maga emlékeiből fog vidám dolgokat elbeszélni. A budapesti vendégelőadó a Petőfi-Társaság régi nagyidomű tagja Ferenczy József dr. műgyetemi tanár lesz. Ő irodalmi tárggyal fog a közönség elé lépni.

* Őriási zenei szenzáció lesz a világhírű „Brüsseli Vonósnyegyes” december 8-iki hangversenye, melynek műsora a „Dvorák-Grieg-Bethoven” legszebb műveiből van összeállítva. Jegyek csekély számban még kaphatók az ifj. Klein Mór könyvkereskedésében. 6923

* A színház fütése. Ez az örökös probléma, mely csak egy új színház építésével oldódik meg, ismét napirenden van. A gázgyár, mely most folytatja a próbafütéseket, bejelentette a tanácsnak, hogy hajlandó áprilisig meghosszabbítani a kísérletezést abban a reményben, hogy őt bizza majd meg a város a színház fütésével. Minthogy azonban a tanács véleménye szerint a színház csak úgy fűthető tökéletesen, ha a karzati főljárókat és körfolyosókat is gázkályhakkal látják el, az építészeti bizottságot fogja tanácskozássra összehívni a kérdés eldöntésére és Szendrey Mihály színházgáztót is meg fogja hallgatni, mert a fütés többköltségét annak kell viselnie.

* Szendrey Mihály jubileuma. Minden színész azért lép a színpadra, hogy idővel jubilálhasson. Az egyik türelmes, a másik türelmetlenebb, Várnay Jenő például a türelmetlen jubilánsokhoz tartozik. Ő már tizenöt év után jubilált. Szendrey Mihálynak nincs oka a sietésre. Ő fiatal, mint huszonöt éves jubiláns is és ha rajta mulnék, nem is árulta volna el, hogy már megérett a jubileumra. De a színészgárdája kikaparta a multhól a negyedszázad előtti momentumot s dehogy is hagyná nyomtalanul elillanni a jubiléus évfordulót. A közönség pedig szívesen csatlakozik az ünnepléshez, mert Szendreyben nemcsak a színészt, hanem az embert is szeretik. A színészt a színházban Flers és Caillavet ragyogó sikerű vígjátékának a Papá-nak címszerepében, az embert pedig a jubiléus előadás után a Fehér Kereszt terített asztalai mellett ünneplik. És november utolsó napján két táblás háza lesz Szendreynek. A bankettre oly tömegesen jelentkeznek, hogy hamarosan kicsinek bizonyul a tálitert. A színházi előadásra csak hétfő reggeltől kezdve adják ki a jegyeket. De kedden már itt is elkészült az, aki hétfőn nem jutott helyhez. És nemcsak Arad, hanem az egész magyar színészvilág híveszi részét az ünneplésből. A budapesti színházak, a vidéki színházak képviseltetik magukat. A rendezőség kéri a bankett résztvevőit, hogy a színházi pénztárban és a Fehér Keresztben kitett ivon legalább 28-ig jegyezzék föl nevüket.

* Hangverseny. A második bérleti filharmonikus hangverseny december 10-én, vasárnap lesz, a műsoron Wagner, Bizet, Sibelius, Goldmark és Mozart egy-egy művevel. Jegyek Scherhag és Fia fizetésben (Ardrassy-tér 14.)

* Büszke szívek. Nem tulzás, ha azt állítjuk, hogy az Uránia-színház jelenlegi nagy attrakciója a Büszke szívek az utolsó Frontignac, hatas tekintetében fölülmulja az Uránia összes eddigi sikereit. Mi sem jellemzi a sikert jobban, mint hogy szombaton, tehát hétköznapon háromezer néző volt az Urániában és több mint hétszázán távoztak jegy nélkül. Ez a példátlan eredmény még impozánsabb lesz vasárnap. A kik helyszüke miatt távoztak az Urániából, valamennyien érvényesítették jegyeiket vasárnapra is, helyénvaló tehát a figyelmeztetés, hogy a publikum is yekezzék a ritka szenzációt már a kora délutáni órákban megtekinteni. A daraból érdemes fölemlíteni, hogy ennek történelmi ötletéből írta meg Octav Feuillet világhírű színművét „Egy szegény ifju történetét”, melyet annyi környel néznek végig az érzékeny szívű szerelmesek. A fenomenális mozzgó fényképet vasárnap mutatják be utóljára. 175

* Egy asszony karrierje. (Az Apolló nagy sláger) Nem mulik el nap, hogy az Apolló-színház pihenni engedné azt a lázas érdeklődést, melyet az aradi közönség tanúsít az utóbbi időben a kinematográfia rohamos fejlődése iránt. A négy ördög bemutatása határozottan kultureseménye volt Aradnak, mert a mozzgófényképészet igazi jövőjének káprázatos perspektíváját újította meg az a kép. A négy ördög izgalmas látványosságával vetélkedik az Apolló legújabb slágerének mélységesen megkomponált cselekménye. Dóra, a szépséges, érzéki, fiatal nő kedvese lesz Saaleck bírónak, aki azonban eltaszítja magától, mert anyagi bukása elől úgy tud csak menekülni, hogy

feleségül veszi a gazdag Krnau tanáros leányát. Dóra orfeum-csillag akar lenni, ebben a tervben azonban megakadályozza Gorskoff herceg, aki szerelemre gyulad a szép nő iránt s hogy magáévá lehessen, feleségül veszi. A morgantikus házasság csak egy darabig boldog s aztán áthidalhatatlan ellentétük merülnek fel az idősebb Gorskoff között és a fiatal asszony között. Az utóbbi véget vet ennek a tarthatatlan helyzetnek s bérencekkel eltéteti láb alól a férjét. A herceg nagy vagyonának ő az egyedüli örököse s mint dúsgazdag özvegyasszony állandóan estélyeket rendez a kastélyában. Egy alkalommal régi szeretője, Saaleck bíró is vendége, aki ismét szerelmet érez a szép özvegy iránt. Dóra számol első szerelmével, aki a csábítója is volt: kiutasítja a házából. Az Apolló a nagyszabású társadalmi drámát vasárnap és hétfőn mutatja be. 177

TÖRVÉNYKEZÉS.

Rosszalásra ítélt bíró.

(A Simon—Petrovics-pör következménye.)

Távirati tudósítás.

Szeged, november 25.

Ma délelőtt tárgyalta az ítéltábla fegyelmi tanácsa Kray István szegedi táblai elnök elnöklésével Nagy Zoltán szegedi törvényszéki bíró fegyelmi ügyét. A fegyelmi eljárássra okot az a cikk szolgáltatott, melyet Nagy Zoltán a Szegedi Naplóban Nagy Aladár dr.-nak a szegedi törvényszék elnökévé való kinevezésekor írt, s melyben méltatva az új elnök érdemeit, a többi közt ezt írta:

Az a baráti és kollégialis viszony, amely az új elnököt bírótársaihoz fűzi, csak biztosíték abban a tekintetben, hogy az opportunus alkalmazkodást, a törtető stréberséget, az üres nagyképűséget, a tartalom nélkül való érvényesülés túltengését fölismerje és kellő mértékére leszállítsa ugyanakkor, amikor méltányolja és saját hatáskörében ju'almazza is az önértéket, a kitartó, fáradhatatlan munkát, az igazi tehetséget, amelyből fölösen, vegyesen akadnak a bírói testületben.

Ezzel kapcsolatban az a gyanu is fölmerült Nagy Zoltán ellen, hogy az annak idején a kibikkedéssel vádolt Simon Ákos ellen megjelent, cikkeknek is ő a szerzője. Az egyik szegedi lap ebben az irányban nyíltan megtámadta Nagy Zoltánt, sőt tovább menve, azt írta, hogy Nagy Zoltán még ki sem hirdetett ítéleteket is közölt a lapok törvényszéki tudósítóival. A tábla este hirdette ki határozatát és Nagy Zoltánt rosszalásra ítélte.

§ Egy aradi színésznő válópere. Megirtuk, hogy Rubos Árpád, a valamikor jónévű vidéki színész ellen felesége, Panker Böske, Panker Viktor aradi műlakatos leánya, az aradi színház tagja válópört indított. Rubost tudvalevőleg nagyon elleni bűncselekmény miatt jogerősen elítélték s felesége ez alapon kérte a törvényszéktől a válás kimondását. A válópertben ma volt az araditörvényszék előtt a békítési tárgyalás, melyen azonban Rubosné kijelentette, hogy ragaszkodik a váláshoz. Rubos, a ki jelenleg ismeretlen helyen tartózkodik, nem jelent meg. Ezután érdemben tárgyalta a törvényszék a váltókeresetet s miután sem Székely Ferenc dr., a Rubos részére kirendelt ügygondnok, sem a házasságvédő nem ellenezte a válást, az elválasztó ítéletet a napokban kimondja a törvényszék.

§ Harmincegy pályázó ügyészi állásra. Pogonyi Nándor dr. királyi ügyész távozásával megüresedett ügyészi állásra az igazságügyminiszter tudvalevőleg Csajághy Károly dr. komáromi ügyészt nevezte ki, aki azonban időközben a zalaegerszói kir. ügyészi állást foglalta el. Erre a pályázatot újból kihir-

dették s a mai napig harmincegy pályázat érkezett be az aradi kir. ügyészséghez.

§ A mozdonyból kipattant szikra. Balog István Zsófia-utca 2 szám alatti háza 1908. március 2-án leégett. A tűzvizsgálat megállapította, hogy a vasuti sínekhez közel fekvő ház egy mozdonyból kipattant szikra gyújtotta fel. A ház biztosítva volt, s Balog a biztosítótársaságtól 3560 koronát kapott is, azonban úgy vélte, hogy ezzel kára nincs még teljesen fedezve s ezért kártérítési pert indított az államvasutak ellen 3591 kor. erejéig. Az első bíróság részben jogosnak találta Balog követelését s neki 2000 korona kártérítést meg is ítélte. Balog felebbezése folytán a kártérítési per a nagyváradi tábla elé került, mely most hozott ítéletében az elsőbíróság döntését jóváhagyta.

§ A bankárok a vádlottak padján. Budapest-ről jelentük: Ma folytatott a port a csalással vádolt bankárok ellen. Subert Alfréd kasszeli tanár vallomásaiban elmondta, hogy a Neumann cég után ezernégyszázhetvenöt márka kár érte. Neumann kijelentette, hogy az rendszeres eladására szolítanak föl. Az ügyész és védő indítványára fölolvasták a cégnek Subert-hez intézett leveleit. Még néhány kárvallottat hallgattak ki. A tárgyalást hétfőn folytatják.

A megmotozott mágnásasszony.

(Tiltakozik Rajacsich bárónő.)

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Temesvár, november 25.

Az öreg Csávossy Gyula báró, a feldült életű torontáli milliomos már két hónap óta a bobdai családi kriptában fekszik eltemetve, a koporsóján el nem hervadtak azok az örökzöldből font koszorúk, amelyeket a gyermekei Olaszországból hozattak a temetésére, — mégsem pihenhet meg ez a tragikus aggastyán. Most a nábob hagyatékán újra összezsúportak az örökösök. A Csávossy-örökösök, a báró vérszerinti gyermekei két házasságból valók. És ez a két párt engesztelhetetlenül gyűlöli egymást. Az első házasságból származó gyermekek vezére ifjabb Csávossy Gyula báró, a másik párt élén egy zseniális, nagyszerű asszony áll: báró Rajacsich Györgyné, született Csávossy Adrienne baronessz. Amint már ma megirtuk, Csávossy báró lopás címén jelentette fel testvérénjét Rajacsich Györgynét és a temesvári rendőrség már be is fejezte a nyomozást, az összes iratok utban vannak a nagybecskereki törvényszék vizsgálóbírójához.

Rajacsich Györgyné, aki ellen testvérei egész hadsereget mozgósítottak, épen nem Mária Terézia szerű hatalmas és energikus jelenség. Középtermetű, nagyon arányos, nagyon finom és nagyon sápadt hölgy, láthatólag beteges és szenvedő. Fekete ruhában van, gyászban. A szeme nagyon szép, mély és fekete. Egyébként: rendkívül okos nő. A báróné ma a következő nyilatkozatot tette egy hírlapíró előtt:

— Ön ismeri a Csávossy-ügyet és így nem kell sokat magyaráznom, minek köszönhetem ezt a brutális hajszát. Örülök, hogy végre kibeszélhetem, vagy inkább kipanaszkozhatom magam, hiszen három nap óta türelemmel és szenvedek. Tegnapelőtt délután öt órakor jelentek meg itt először a temesvári rendőrség emberei. Persze nem engedtem be senkit a betegszobámba. Erre tegnap délután három órától éjjelig felkutatott az egész házat, felszedték a szobám kályháját, szétszörták fehérműs szekrényemet, levelezésemet, irataimat, fényképeimet, a privátlevelezésemet sem kimélték, kétszer kimentek az ágyból, megmotoztak, az ápolónőt is megmotozták, az itt lévő bábaképző-

intézet növendékeit is megmotozták, — végül kilencven ezer korona készpénzt ezresekben és százasokban, egy negyvenhét ezer koronáról szóló Zivnostenska Banka takarékkönyvet, Endre cesémtől megörzésre kapott huszonnyolc huszokoronas aranyat, az összes leveleimet, irásaimat és okmányaimat magukhoz véve, odább álltak.

— Az a vád, hogy ezeket a pénzeket és még sok egyebet is jogtalanul tulajdonítottam el édesatyámtól. Hát ez rágalom. Jogom volt és jogom van, mindezekre az értékekre. A kilencven ezer koronát atyám irásban ajándékozta nekem. Ez elhalt testvérem, Valéria (Bethlen grófné volt) hagyatéka. Az irás így szól: Adrienne jó leányomnak a pénze. Ez a kuvertán van és a kuvertában volt a pénz. A takarékpénztári könyvre vonatkozólag szeptember 5-én Reichenaubin intézkedett. Agyban írta az ajándékozási levelet, ceruzával. Az összes többi értékek az Eskompte Bank safe depositjában vannak. Ha onnan hányzik valamit, hallom még igen nagy értéket képviselő vasuti részvényeket is keresnek, ezt ne rajtam keressék.

— Ugy hallom különben, hogy gondnokság alá akarnak helyezni s a hajszát első jele már a csütörtöki házkutatás jellegében mutatkozott. A rendőrség emberei először szerdán jártak nálam, de akkor Tauffar főorvos ur tiltakozott a házkutatás ellen, mert — ugymond — szívbjajomra való tekintettel meg kell kímélnem magam mindenféle izgalomtól. Csütörtökön azonban újra eljöttek, mindent átkutattak, Ráth Endre dr. még privát leveleimet is elolvasta és sok fontos, nem is a hagyatékra vonatkozó irásomat és okmányomat elvitte. Mondhatom, hogy egyáltalában nem jártak el velem szemben kíméletesen s nem tekintették beteg állapotomat. A házkutatás este hat óráig tartott s az én személyem megmotozásánál, ami szinte hihetetlen, még a sértett képviselője, Ráth Endre dr. is jelen volt.

Sajnos, a bárónő eddig csak szóval bizonyította igazát. A kihallgatott tanúk jegyzőkönyvébe vett vallomása ellene szól. Egyébként Rajacsich Györgyné Vázsonyi Vilmost is felkérte, hogy a nagybecskereki ridég és szigorú ügyészség előtt ő képviselje. Érdekes, hogy most mindössze 95 korona a milliomos Csávossy Adrienne összes pénze. Anyai maradt nála.

SPORT.

+ AAK-ATE. Rendkívül érdekes a mai sportesemény, amikor Arad két legjobb football csapata, az Aradi Torna Egylet és az Aradi Atletikai Klub kerülnek egymással szembe. Ugy az egyik, mint a másik csapat a legnagyobb lelkesedéssel vetélkednek a győzelemért mert amíg a bajaoki küzdelmekben Délmagyarország legjobb csapatjának címeért folyt a küzdelem, addig most a legjobb aradi csapat jelzőjéért folyik a harc. Arad három football csapata már találkozott egyizben az őszi fordulóban. Azeradmény ATE-nek biztosította az elsőbbséget, mert mind a két aradi football csapatot megverte. Az AAK viszont oly nagyarányú goalkülönbözötellel verte meg a bajnokságban szereplő aradi harmadik football csapatot, hogy valószínűvé vált, hogy az ATE-tel szemben veresége csak balszerencséjével magyarázható. Az AAK ezért minden igyekezetével azon lesz, hogy a vasárnapi mérkőzésen a két csapat között reális erőviszonyok döntsék el a mérkőzést. A ma délutáni sportesemény ezért rendkívül érdekesnek és izgalmasnak ígérkezik, mert mindkét fél egész erejével fog a győzelemért küzdeni. A mérkőzést az Aradi Atletikai Klub Török Gábor-utcai sporttelepén tartják meg. Tekintettel a korán beálló sötétségre, a játékot pontban félháromkor kezdik. A helyárak a következők: páholy 4 korona, tribün-jegy 80 fillér, állóhely 50 fillér, diákjegy 20 fillér.

HIREK.

A hajókatasztrófa hatvan halottja.

— Két szerencsétlenség. —
Távirati tudósítás.

Mint már jelentettük, a tegnapi napot gyászossá tette két nagy szerencsétlenség: az *Adria-tengeren* a viharban elmerült Ravenna közelében a *Romagna* nevű gőzös s hetven főnyi utasa és legénysége közül csak tizen menekültek meg; a másik katasztrófa Liverpoolban történt, ahol egy olajpogácsa-gyár robbanás következtében elpusztult és vagy husz ember halálát lelte benne. A két katasztrófáról ma ezeket az újabb részleteket jelentik nekünk:

Trieszt, november 25. A haditengerészet pólai parancsnoksága négy torpedóhajót a trieszti pénzügyi hatóság pedig egyik gőzöst küldötte el a ravennai vizekre, hogy a *Romagna* gőzhajónak esetleg még életben levő menekülteit fölvegyék fedélzetükre. Lehetségesnek tartják ugyanis, hogy valamelyek mentőcsónak még a tengeren hanyódnak. Ez a lehetőség azonban egyre veszt valószínűségéből, mert ma délig minden kutatás hasztalannak bizonyult. Most már bizonyosra vehető, hogy a katasztrófának 60 áldozata van és mindössze tizen menekültek meg a vízbefúlástól. A tenger áldozatai között van két rovignói leánytestvér, akik közül az egyik menyasszony volt a vőlegénye szüleinek látogatásáról tért vissza. A hajó elsüllyedésének okát még nem derítették ki. *Speranza* kapitány, a *Romagna* parancsnoka szintén belefutott a tengerbe. A gőzös az első motoros hajó volt, amely Fiumét is érintette. — Elef utját augusztus 8-án tette meg.

Liverpool, november 25. Az olajpogácsa-gyárban történt robbanás oka valószínűen az volt, hogy abba a gépbe, amely az olajleplenyt tisztítá zuzta össze, beleesett egy fémdarab. A gyárban négyszáz munkás dolgozott. A rettenetes robbanás pillanatában lángoszlop csapott föl. A falak összeomlottak, a padló beszakadt s kövek, gerendák, géprészek s emberi testrészek hullottak le az utcára. Vérrel elborított munkások, akiknek karját letépte a robbanás, az utcára rohantak. A gyár vaskapuja fölrepült a levegőbe s a következő pillanatban rázuhant egy arramenő teherkocsira, amelynek koccsisát megölte. A munkások és tűzoltók önfeláldozó módon vettek részt a mentésben. A tűzoltóknak sikerült néhány munkást a romok alól kiszabadítani. Ma délelőttig huszonegy halottra és hetvenhat súlyosan megsebesült munkásra akadtak a romok közt.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jósia: Hűvösebb, még sok helyütt csapadékkal. — Távirati prognózis: Hűvösebb, sok helyütt csapadék. — A hőmérséklet déli tizenkét órakor 10.2 Celsius fok.

— *Henrik porosz herceg vadászatai* Arad megyében. E hó 26-án este József főherceg és neje, *Augusta* főhercegnő nagyobb vadászársággal 3 napi vadászatra *Kisjenőre* érkezik. A főhercegi pár kíséretében érkeznek: *Henrik* porosz herceg, a német császár öccse, *Köburg Fülöp* herceg, *Libits Adolf* udvari tanácsos, jószágkormányzó, *Batthyány* gróf, *Berchthold Kázmér* gróf, *Von der Knezebeck*, *Keltz Gyula* kamarás, *Révay Simon* báró, *Eszterházy Móricz* gróf, *Zichy Kázmér* gróf és *Bánffy Miklós* gróf. A főuri vadászatot 3 napra van terveztek, még pedig 27-én és 29-én *Bánkuton*, ahová reggelenként külön vonat viszi a vadászárságot, 28-án pedig *Feketegyarmaton*, a főherceg nagykiterjedésű telepén fácánra, *Bánkuton* fácánra és nyulra fognak vadászni. A *Somosból* *Feketegyarmatra* telepített fácán-tenyészdén nagy sikerrel folyik a fácántenyész-

tés és így a főherceg és illusztris vendégeinek eredményes vadászatra van kilátása.

— A főherceg nászutja. *Szerajevóból* jelentik: *Károly Ferenc József* főherceg feleségével ma ideérkezett. Holnap délutánig marad itt, azután Gyékényesen át Bécsbe utazik.

— A pozsonyi és debreceni egyetem. *Budapestről* jelentik: Ma délelőtt tizenkét órakor a nyugatmagyarországi vármegyék együttes küldöttsége tisztelgett *Zichy János* gróf közoktatásiügyi miniszter előtt, a képviselőház kupolacsarnokában. A küldöttségben a Pozsonnyal szomszédos vármegyék főispánjai és képviselői is résztvettek. *Bartal Aurél* főispán, majd *Brolly Tivadar* pozsonyi polgármester kérték a minisztert, hogy Pozsony földrajzi és kulturális jelentőségénél fogva állítsa fel ott a kormány az új egyetemet. *Zichy János* gróf ezeket mondotta:

— A kormány meg van győződve arról, hogy Pozsonyt tradíciójánál és kulturális fejlettségénél fogva megilleti az egyetem és épen ezért elhatározta, hogy *junktim a debreceni egyetemmél, egyetemet állít fel Pozsonyban is, még pedig egy, az összes fakultások számára berendezett egyetemet.* Most már — mondotta a miniszter — nem a harmadik egyetem kérdéséről van szó tehát, mert a kormány együtt és egyszerre akar egyetemet állítani *Debrecen és Pozsonyban.*

A miniszter kijelentését riadó éljenzéssel fogadta a küldöttség. A képviselőházban nagy feltűnést és örömet keltett a válasz.

— A miniszterelnök a Hirlapírók Nyugdíjintézetéről. *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnök a Hirlapírók Nyugdíjintézetének jubileuma alkalmából négyezer koronás alapítványt tett s ezt a következő levélben tudatta:

Nagyságos *Heltai Ferenc* dr. urnak, orsz. képviselőnek, mint a Magyarországi Hirlapírók-Nyugdíjintézete elnökének, Budapestben. A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének jubiláris évfordulója alkalmával a magyartársadalom minden rétegéből az intézet kiválóan humanus és szociális céljai iránt a rokonszenv és áldozatkészség oly impozáns módon nyilvánul meg, mely az ünnepi évfordulónak rendkívül jelentőséget kölcsönöz. A m. kir. miniszterelnökség részéről magam is szívesen hozzájárulok egy rendezet alapítvánnyal ahhoz a tőkegyarapításhoz, mely a jubiláris évfordulóhoz fűződik, annál inkább is, minthogy egész politikai pályámon a sajtót és annak munkásait, tekintet nélkül pártállásukra, a közügyek elintézésére hivatott tényezők egyenrangú munkatársaiul becsültem, akik a közvélemény kohójában nemcsak a küzdelem fegyvereit kovácsolni, de a közfelfogás nemes éreét kiolvasztani is segítenek. Az alapítvány összegét, négyezer koronát idezárva van szerencsém megküldeni. Együttal felkérem a tisztelt Elnökséget, szíveskedjék tudomásul venni, hogy ezen alapítványt az igazgatóóságban a miniszterelnökségi sajtóosztály mindenkori vezetője, a jelenben tehát *Barát Armin* kir. tanácsos ur fogja képviselni.

— Házasságok. *Diszes esküvő* színhelye volt ma délelőtt fél tizenkét órakor a minorita templom. *Wanicsek Ferenc* Máv. mérnök esküdt örök hűséget *Stirsky Borislava* kismasszonynak, *Sztankovics Miklós* Máv. üzletvezető bájos unokájának. A polgári esketés fél tizenegyre folyt le *Szondy Béla* anyakönyvvezető előtt. Tanúk voltak a menyasszony részéről *Krenner Zoltán* dr., a vőlegény részéről *Saager Ferenc* Ksod. főfelügyelő. Az esketési szertartást *Raskó Sándor* esperes végezte. Kossorus-párok voltak: *Boross Zelma* — *Sztankovics Miklós* sorhajóhadnagy, *Krenner Maca* — *Saager Ferenc*. A szertartás alatt a Máv. dalegylet énekelt egyházi dalokat.

Mudin István gazdasági tanító és európai hírű atléta a mai napon házasságot kötött *Véress Gabriella* urhölgygel Székudvaron.

— Visszautasított gyógyszerköltések. A városi tisztviselők érdekes és érzékeny válat dilemma elé kerültek, mert a város ódi szellemű szabályrendeletén túltették magukat és a józan emberi észre hallgatva, a paragrafus betűi ellenére — gyógyszereket rendeltek a legszegényebb városi alkalmazottak, legtöbbször rendőrök családtagjainak is. Évek hosszú során senki sem gondolt arra, hogy lehessen olyan szabályrendelet, mely eltűnt az orvost attól, hogy egy napidíjnak vagy egy hasonló fizetésű városi alkalmazottnak a feleségétől, gyermekétől megtagadja a receptet azon a címen, hogy csak a férjet köteles a város gyógyszerrel ellátni. Erre a lehetetlenségre ugyebár senki sem gondolhat. Maga a közgyűlés büszkélkedett azzal, hogy nem szükséges a város szegény cselédjeit a munkásbiztosítóba beírni, mert a törvényhatóság legalább is oly mértékben gondoskodik róluk, mint a pénztár. Az orvosok, akik ott a beteg városi rendőr lakásán látják a nyomort, minden esetben rendeltek gyógyszert a családtagnak is a város költségére. Néhány nappal ezelőtt ilyen gyógyszereszi számlák kerültek a számvevőséghez számfejtés céljából és ez a hivatal kiböngészte a szabályrendeletet és megtagadta a háromszáz és egynéhány korona folyósítását, a számlákat pedig áttette az orvosi hivatalhoz. Innen a polgármesteri hivatalba kerültek és ott is az az elv érvényesült, hogy az orvosoknak a szabályrendeletet kell szem előtt tartaniok és a számlák utalványozását megtagadták. Megint visszakérültek az orvosi hivatalhoz, de most már azzal a figyelmeztetéssel bővítve, hogy ha az orvos urak rendelték a gyógyszereket, akkor fizessék is ki. Valószínűleg ez lesz a dolog vége, de legalább annyi haszon származik belőle, hogy a törvényhatóság belátja, hogy valami alapos okkal nem igen büszkélkedhetett a maga humanizmusával, mely csak addig él, míg pénzbe nem kerül.

— Milliós birtokvásárlás. *Wittmann Antal* és *György eleki* lakosok Arad és Békésmegyei birtokosok *Szapáry István* gróf borosjenői birtokának bárói megvették a Csanádmegyében fekvő Magyar-Bánhegyes községhez tartozó *Háry-féle* 1300 hold kiterjedésű mintagazdaságot másfél millió koronáért és a mai napon birtokba vették.

— Öngyilkos diák. *Ujvidékről* jelentik: *Kinos* szenzáció tartja a várost izgalomban. *Albrecht Arthur* a főgimnázium 5-ik osztályu tanulója ma délelőtt 10 és 11 óra között az osztály tanulóit előtt öngyilkos szándékkal magára lőtt. A golyó egy csontban megakadt. A szerencsétlen fiut kórházba szállították. A főgimnázium egyik tanára az esetről úgy nyilatkozott, hogy *Albrecht Arthur* nagyon rakoncátlan természetű fiu volt, aki hittanórán többször illetlenül viselkedett, a hittanár a fiut többször kiutasította az osztályból és nevét be is írta az osztálykönyvbe. Valószínű, hogy igazgatói megrovástól tartott és ezért követte el a tettet. *Albrecht* úgy állítja be a dolgot, hogy a hittanár őt testileg megfenyítette, azután hazament, revolvert kért kölcsön és visszament a hittanóra után és osztálya előtt mellébe lőtt. A gimnáziumban a mai napon az összes előadásokat beszüntették.

— A Dévai Hitelbank betétjei. *Déváról* jelentik: A válságban levő Dévai Hitelbank ma kezdte meg a betétek kifizetését. A Magyar Általános Hitelbank, amely a dévai pénzügyi segítségére sietett, tegnap egy millió koronát küldött Dévára. A pénzt két esondór fedezete mellett szállították a vasuti állomásra a Hitelbank épületéhez. A mai nap folyamán egyelőre a követelések ötven százalékát folyósították; a bank épülete előtt mintegy négyszáz betevő tolongott, akik között óriási az öröm, hogy eiveszítettnek vélt betétjeiket visszakapják.

NEUMANN M.

uri szabó

es. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

Oszi és téli nagy képes árjegyzéke megjelent.

Kívánatra ingyenes bérmentve.

4217

Új könyvek.

* **Kincses Kalendárium.** — Itt van az új Kincses! — a viszontlátásnak ezzel az örömmel telt fölkiáltásával fogadja mindenki a régi, ismerős, fehérmezőkkel megszagott pirosköntösű jóbarátot, mely immár 16-ik folyamában kerül szemünk elé, a legérdekesebb, legeredetibb és legtartalmasabb magyar naptár, a régi magyar kalendáriumi hagyományoknak friss, ötletes és irodalmi megújodását revelálva.

Mikor az új Kincsest a viszontlátás régi örömeivel, de új lelkesedésével a kezünkbe vesszük, nem tudjuk elfojtani magunkban megilletődésünk érzetét. Mert ez a kalendárium, mely már a jövő év jöttét hirdeti, egy pillanatra megállít bennünket a múltból a jövőbe futó élelton és hangosan kiáltja a fülünkbe: **Más! Mulik a mi világunk és jön egy új, egy más, melynek minden titka ott rejtezik az új naptár lapjai közt, melyet elfogóva forgatunk át, mert nem tudhatjuk előre, hogy ebben az idő könyvében hol van örömünk és hol bánatunk láthatatlan betűkkel előre beírva. Bátran állíthatjuk, hogy a Kincses Kalendárium szerkesztőinek sikerült az a művészet, hogy az avatag naptárt, melynek feladata már a napok száraz felsorolására s néhány sablonos utmutatás közlésére zaugorodott, ebből a begubózott, dohos és megkövesedett állapotából kiragadják, új életet öntsenek belé s oly frissé tegyék, hogy az ember, ha kezébe veszi, soha se érezze, hogy holt és haldokló dolgot tart a kezé közt, melynek létjogosultsága egy időhatáron belül megszűnik. Hanem ellenkezőleg azt érezze, hogy a napi élet eleven újságát, a mi korunk könnyebb lekszionát lapozza, mely ma, holnap, holnapután egyformán érdekelheti, mely a napi élet ezer felvetődő kérdésében tájékoztatója, mely a tudomány haladásának s a művészetekben tükröződő mély emberi érzéseknek mindentudója.**

Mert a Kincses mindent tud és mindent megmagyaráz nekünk is, amit ő tud. Nincs napi vagy örökbecsű probléma, amihez alapos és megbízható tájékozottsággal hozzászólni ne tudna. És milyen elfogulatlanul, mily könnyedséggel teszi ezt. Nem nyom el bennünket, mint a könyvtárak foliánsai.

A Kincses kisegít ilyenkor zavarunkból. Mint egy bizalmas barát, aki megőrzi titkunkat és soha ki nem ad rajtunk, aki nem nevet ki és nem néz le bennünket azért, mert a középiskolát vagy az egyetemét 10, 20, vagy 30 évvel ezelőtt végeztük s azóta nem tartottunk lépést a szaktudománnyal, mert a kenyérharcban nem értünk rá, hogy egész könyvtárt végigolvassunk. Olvashatja a Kincsest a sok és kevés műveltségű ember egyaránt. Amaz gyönyörködhet velős, szabatos, irodalmi és gondolatébresztő stíjében, előadása közvetlenségében, nyelve gráciájában, kifejező erejében, egyszerű értelmességében, csodás világosságában, mondanivalója kristályos áttetszőségében, mellyel egy gyermek értelme is megbirkózhat, melyből a kézi munkás esze is megtermékenyülhet.

A megoldott és megoldatlan problémák egész raja valóságos meglepte a modern Magyarországot a legutóbbi évtizedben. Akinek az iskolás műveltsége tíz évvel ezelőtt véget ért, az az újabb fölfedezések, újabb találmányok, újabb filozófiai megállapítások és újabb szellemi, társadalmi áramlatok egész tömegéről nem tud. Ezeknek igazi jótétemény a Kincses. Vannak, akik hallanak itt is, ott is félfüllel az újabb haladásról, de bővebb felvilágosításhoz nem tudnak hozzájutni, ilyen emberekből rekrutálódik a Kincses Kalendárium hűvös tábora, érdekes hadserege, melyben egyforma lelkesedéssel látjuk sorakozni az egyetemi tanárt és a tanulni vágyó iparost, aki tudja, hogy a tudás megsokszorozza mindennek és mindenkinek az értékét.

És micsoda pazar szin pompás világ tárul föl előttünk a modern műveltség e gazdag forrásművében, melyben, mint egy csöpp vízben, ami egész

világunk minden törekvésével, gondolkodásával, érvésével visszatükröződik. A közel 600 oldalas pompás, hűen a szöveghez tartozó képekkel illusztrált kötet, éles, tiszta, apró betűvel csodálatos sokat ölel föl. Mintegy másfélszáz oldal tartalmazza benne a rendes naptári részt, a megszokott ötletes szaggatottsággal, mely nem engedi, hogy a naptári sablon lenyűgözhesse unalmasságával, hanem a mi életet, színt, eleven változást visz ebbe a részbe is belé, hogy egy pillanatra sem támad bennünk a sivár unalom érzete, hanem ellenkezőleg úgy lapozzuk át ezeket a dolgokat is, mintha a naptárak ezt a részt még el nem koptatták volna. A rendes szövegrészben a tárgymutató tanulsága szerint közel 1200 ismeretkörből nyerhetünk fölvilágosítást.

Hogy mi mindenről tájékoztat bennünket a Kincses, melyről találóan írják a szerkesztők, hogy „a gyakorlati élet utmutatója”, arra nézve egy rövid felsorolás mindenkit föl fog világosítani. Az év teljes és részletes kronológiáján kívül találunk ebben a kötetben rövid, de azért kimerítő tanulmányt a törvénykezési szüneti napról, az időmérésről, a hold fényváltozásának kiszámításáról, az égitestek anyagáról, a szabáshoz szükséges mértékvételről, az üstökösökről, a bolygók fényéről, a nap asztrofizikájáról, a kémiai képletekről, a nap világúri útjáról, az udvarról, lovagrendekről, az átörökésekről, az avarok birodalmáról, a magyar pompa- és mulatságszeretetről, a pogány magyarok harcújáról, az áldomásról, a régi magyarok népgyűléseiről, temetkezéseiről, a középkori parasztvárma gyéről, Új Zéland kivesző népeiről, a nadrágszoknya középkori elődjéről, az amerikai női szépségekről stb.

Mit használjunk

hajhullás és fejkorpa

ellen

3611

Mint a hajhullás és korpaképződés leg-hathatósabb ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanított és tiszteztörősen reotifioált petroleum kivonat van elismervé. Ezen kivonat a forgalomban

Dr. William Patterson American Hair Petrol

néven szerepel. Egy üveg ára 2 korona.
Kapható Aradon

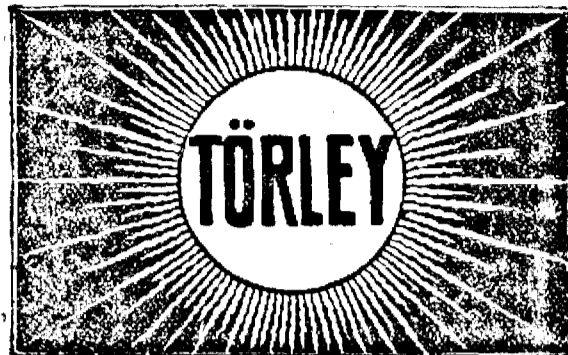
Hánzu Nestor
Vöröskereszt Drogeria

Weitzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakat: Barabás és Stefanovits
droguisták, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy régi előfizető. Az ügy jelenleg a főkapitány nál van. Lehet, hogy nemsokára bekerül a körgyűlésbe.

6798

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= **Részvénytársaság aranybányára.** *Körös-bányáról* írják lapunknak: The Kapunda Mining Company—Angol-magyar bányarészvénytársaság címen egy részvénytársaság van alakulóban, mely 150,000 font sterling (3,600,000 korona) alaptőkével a Körös bányán lévő s állítólag dus arany és ezüst ércet tartalmazó területet szándékozik kihasználni. A részvénytőkét 150,000 darab, egyenként egy font sterling (körülbelül 24 korona) névértékű részvényből szándékozik a vállalatot alapító angol csoport összehozni. E célból több angol tőkepénzes Arad- és Biharmegyében utasgat, mert a részvények közül mintegy huszezer darabot Magyarországon szándékoznak elhelyezni.

= **Az arad-kikindai vasut mérlege.** Az 1908-ban alakult arad-nagykikindai vasut ismeretes építési botránya miatt már a múlt években is sokat beszéltetett magáról. Azoknál a régi ügyekkel áll összefüggésben az, hogy a társaság 12 010 800 korona névértékű alaptőkéjét 3 552 600 koronára bélyegezték le, amivel természetesen a részvényeseket érte csak nagy veszteség. A vasut egyébként 1910-ben 440.891 koronát vett be s ez évi mérlege 393.850 korona veszteséget tüntet fel.

= **Az aradi papirkereskedők védelme.** Jakab Jenő fővárosi vállalkozó, mint azt megirtuk, arra kért engedelmet a várostól, hogy a főut mentén elárusító bódékat állíthasson fel hirdlapok, folyóiratok, továbbá képeslevelezőlapok eladása céljából. Az építészeti bizottság pártoló véleményével terjesztette a kérelmet a tanács elé és azt javasolta, hogy Jakabnak 15 évi egyedárusítás biztosítások. A tanács ma tartott ülésén elutasította ezt a kérelmet és kimondotta, hogy a főut amugy is túlszűfolt forgalmát nem lehet komplikálni.

= **Husáru bódék a Tököl-téren.** A tanács mai ülésén abból az alkalomból, hogy egy vállalkozó a főuton újságárusbódék felállítására kért engedélyt, Sáriot Domokos főkapitány azt az eszmét vetette fel, hogy ugy pénzügyi, mint közegészségügyi szempontból hasznosnak tartaná, ha a Tököl-tér keleti részén állandó jellegű mézárós és hentesáru befogadására és árusítására alkalmas bódékat építtetne a város. A tanács foglalkozni fog a gondolattal és nincs kizárva, hogy azt megis valósítja.

= **Murinsulat-Noriki fajlokat.** Földbirtokosoknak, uraságok, gyárosok és gazdáknak megvételeire ajánlok *Murinsulai-Noriki fajlokat*, ugymint igáslovakat fel- és egész nehéz, minőségben, ugyszintén anyakancákat, tenyészcsikókat, továbbá jólbevált kocsilovakat közvetlenül a tenyészőktől. Minden további felvilágosítást és kitünő referenciát azonnal ingyen ad Kreutz Lipót lóbizományos és nagyfuvaros Csáktornya, Muraköz, Magyarország. Sür-gönycim: Kreutz Lipót Csáktornya. 5562.

Maidt és Schrod

Arad, Andrásy-tér 17.

(Reinhart-ház)

Férfi kelengye óriási választékban.

Nagy raktár nyakkendő különlegességekben — Férfi felöltők, Raglanok és gummi kabátok 80 koronától. 2168

Intézeti fiu kelengyek dus választékban.

Szabott árak! — Szolid kiszolgálás!

Városi és megyei telefon 765

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Magyarországi értéktőzsde

Budapest, november 25

Készáru.

Amerika 1/2-el olcsóbb kínálat vételkedv mérsékelt, 10 ezer mm 5 fillérrel drágább

As árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Déli ársíat	2 órai ársíat
Buza 1912. áprilisi	11 85	11 86
Rozs 1912. áprilisi	10 35	10 36
Tengeri 1912. májusi	8 48	8 49
Zab 1912. áprilisi	9 80	9 81

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— November 25 —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	111. —
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	90 60
Magyar koronajárdék 8 ^o / _o	78 —
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	91.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92 50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	226. —
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	158. —
Osztrák járadék papírban	91 50
Osztrák járadék esztibe	94.75
Osztrák járadék aranyban	115.25
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	91.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	164. —
Osztrák magyar bankrészvény	20.05
Magyar hitelbank-részvény	845. —
Osztrák hitelintézeti részvény	647 75
Osztr.-magy. államvasúti részvény	732. —
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.07
Német birodalmi márka	117.47 1/2
London vista	240 37 1/2
Páris vista	95.30
20 márkás arany	23.50

A Temesvári Lloyd-Társulat

Terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. november 25.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	10 75	10 80
77	10 80	10 85
78	10 90	10 95
79	10 95	11 —

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10 70	10 75
Rozs	9 25	9 30
Arpa	8 70	8 75
Zab	8 80	8 85
Tengeri	7 50	7 55

Kőbányai sertésplac.

— Nov. 25 —

November 24. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 149 — 150 fillér. Fialat közép (páronként 251 — 320 kilogramm terjedő súlyban) 156 — 158 fillér. Közép (páronként 240 — 280 klgr.) 162 — 168 fillérig.

Sertésplacszám: 1911. évi november hó 22. napján volt készlet 24027 drb. — 1911. november hó 23-án felhajtott 150 drb. — 1911. november 23-án elszállított 213 drb. — 1911. nov. 24. napjára maradt készletben 23964 drb.

NEMZETI SZINHÁZ

Vasárnap, 1911. november hó 26-án

Délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal:

Milliárdos kisasszony.

Operette 3 felvonásban.

Este 1/2 8 órakor rendes helyárrakkal:

B) bérlet B) bérlet

Királyfogás.

Nagy Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Csiky Gergely. Zenéjét szerette: Konti József, Karnagy, Tilger Árpád. Rendező: Polgar Sándor.

SZEMÉLYEK:

Radzsvil	Ladizslay J.	Lola, leánya	Neogrady D.
Marx, kovet	Győző A.	Don Bernardo	Polgar S.
Kopek	Cseh Ferenc.	Anafi	Huszár K.
Balström	Vas J. nő.	Cogollos	Várnai Jenő.
Fióra	Diósey Nusi.	Sanguszka	Benkőné
Almatzor	Kulcsár L.	Granada	Cáski Ferenc

Kezdeté este 1/2 8 órakor.

URANIA

szépségkép színház.

(Máró Simeony-ova 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma vasárnap, 1911 november 26.

1. Övé az utolsó szó. Humoros. — 2. A jó pipák. Humoros. — 3. Büszke szívek. Dráma 3 felvonásban. Irta: Paul Heyse. Világláger. 1600 méter.

Előadások 6. n. 2 órától kezdve este 11 óráig

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélküli megjelenni.

As előadások tartama 2 óra.

As előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téren az Lloyd-palotában

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma vasárnap, 1911. november 26-án:

1. A tompa kard. Kacagató. — 2. Egy asszony karrierje. Társadalmi színmű 3 felvonásban.

Az előadások kezdete délután 3 órától folytatódagosan 11-ig tartatnak.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártssék 1 kor. I-ső hely 90 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyszédőknél.

Saját zenekar.

Ruhatar. — Buffet.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

**A titkot, fiatalnak és
:-: szépnek lenni :-:**

megfejtett az amerikai „OJA“ csodaszappan egyszeri alkalmazása által. „OJA“ egy feltétlenül hatásos, biztos eredményű szépség szer és az arcbőrnek üdéséget kölcsönöz. Mindenféle arctisztatlanságot teljesen eltüntet. „OJA“ a legdurvább kezet puhává, tisztává, gyöngéddé és finommá teszi. Egy nagy adag 2 korona, egy kis adag 1 korona.

Ügyeljünk az

6958

„OJA“

névre, mert a csomagolást megleveszthetően utánozzák.

Kapható Aradon:

HEGEDÜS GYULA, HANZU NESTOR és RIEDL ÖDÖN
üzletében.

NYILTTÉR.*

Dr. Dani Pál

az aradi pénzügyigazgatóság volt tisztviselője

Ügyvédi irodáját

Arad, József főherceg-ut 13.

száma ház I. emeletére helyezte.

Telefon száma 878. 5718

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruhaza
Arad, József főherceg-ut 3., (a Kosuth szoborral szemben.)

Nagy választék!!!

3902

Olcsó árak!!

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

SALAMANDER
cipők elárúsítása.

Oriási választék
valódi amerikai
VADASZ-CZIPŐKBEN.

A n. 6. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER“ gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER“ cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt viselhet. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. luxus kivitel 20 . 50 .

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőáruhaza.

1816

Tessék a kirakatot megtekinteni.

Telefon 312. szám.

Könyv-, papir- és zenemű

kereskedésünket a teljesen
modernül felszerelt raktárral

folyó évi december hó

10-én Weitzer János-

utcai üzletünkbe

helyezzük át.

Karácsonyi

a ajándékcikkeinket

december 10-ig az András-
téri üzletünkben, december hó
10-ike után a Weitzer János-
utcában árusítjuk.

Saját érdekében kérjük az
igen tisztelt vevőinket, hogy
vásárlásaikat karácsonyra
december hó 10-éig főtéri
üzletünkben eszközölni szí-
veskedjenek.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedő cég.

5714

6997

Kitünően megvéd a

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYÚVIZ

A nagy nyári
szokás italnak
hűtő; a pezsgő
gránszékélyével
kímél.

Több epidémiánál bizonyos bevált.

RUBER FORRÁS
A LEGKÖNY-
NYERBEN
EMÉSZTHETŐ

ARZÉNES VIZ
VÉRSEGGÉNYSÉG SÁPKÓR
IDEGGYENGESÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI
ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

6994

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK
ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDŐKÉRN

Védjegy: „Horgony”.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

póteka

egy régióknak bizonyított háziszere, mely már sok év
óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél,
osznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—
és ügyesül minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
D. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

4758]

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle **cukorkánál**
pomatető

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határo-
zottan Réthy-félét kérjük, mivel sok ha-
szon'alan utánzata van. Az eredetinek min-
den egyes darabkáján rajta van a „Réthy” név
Egy doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.

Csak RÉTHY-félét fogadjanak el!

6781

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSO

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába.

Pakofs József: Az asszonyok rágalmazója
Goncourt E. és I.: Maupérin Renée, Heltai
Jenő: Az én második feleségem, Borszem
Jankó naptára 1912. évre, Hill Headen:
Igazságos bűn, Lengyel Menyhért: Falusi idill,
Szép Ernő: Kucséber kosár. Tömörkényi
István: Bazsarózsák, Schnitzler Artur:
Eleven órák, Tolstoj: Az élő holttest,
Gárdonyi G.: Hosszuhaju veszedelem, Móricz
Zsigmond: Az isten háta mögött, Heltai: Szi-
nes kövek, Bíró Lajos: Szolgák országa, A Fekete-
ostor és más novellák, Tábori Róbert: Kétféle
igazság. Malonyai Dezső: Polgártársak, Szabóné
Nogáll J.: Flirt, Szomaházy I.: A sas-utca.
Bokor Malvin: Mintha álom volna, Lagerlöf
Zelma: Arne ur kincse.

Némethen: Eschtruth N.: Vae Victis, Scho-
bert H.: Weil ich Euch liebe, Voss Richard:
Piz Palù, Marriot Emil: Heinz Henning,
Beradt Martin: Das Kind, Rittland Klaus: Die
das Leben lieben, Zahn Ernst: Die Frauen v. Tannó
Fontane Theodor: Frau Jenny Treibel, Lieblein
Severin: Kismet, Wassermann Jakob: Der gof-
dene Spiegel, Eldridge D. G.: Der Fall von Mill-
bank, Ida Boy-Ed: Hardy von Arenbergs. Zobel-
witz Hans: Die herbe Gräfin, Hegeler V.:
Der Mut zum Glück, Lauff Joseph: Marie
Verwahren. Hermann Georg: Spielkinder, Ros-
ner Karl: Die silberne Glocke, Stratz Rudolf:
Für dich.

**Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

Vidéki bértök is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor.,

vagy fizetenként 20 fill.

Legujabbak: Zerkovitz: Búcsú egy szép
asszonytól, De mégis legszebb nálunk, Schields:
Akkor a legjobb az asszony... Darewsky: Lát-
tam már Afrikát, Littmann: Házaló, Mozgó ké-
pek, Grósz: A ramázó, Füredi: Egy liba... két
liba... Zerkovitz: Asszonykám adj egy kis
kimenőt. Márkus: Éjjel ha kisüt a hold.
Ringwald ur. Ki szeret nyáron? Sterny Courquin:
Zsuzsi pezsgő dala. Sipos: Laura dalok. Baka
— Baitz: Vándormadár, Zerkovitz: Kék róka.
Vörös Ferkó: A ló, a ló, a ló. Grósz! Nem
köl! Heinrich Berte: Kreolvér. Tájber: Ja-
cobi: Laányvásár, Tarnay: Turi Balog Mar-
esa. Zerkovitz: Fecském hova szállsz? Gil-
bert: Ártatlan Zsuzsi. Hetényi: Pásztor-dal,
A sajtóhiba, A szultán zsebkendője, A zenélő
óra, Hetényi Albert: Toncsi. Zerkovitz: Bloch
Edith arleány.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyv- tárak kiegészítése

berendezése

KERPEL IZSO,

könyv-, zenemű és papir-
kereskedése minden

American Shoe Company Ltd.

BUDAPEST,

V., Dorottya-utca 6. sz. és VII., Erzsébet-körut 42. szám.

Kizárólagos elárúsítása a következő világhírű és elsőrangú amerikai cipőgyártmányoknak:

4882

Urak részére:
 Edwin Clapp and Son
 Barry
 Walk-Over
 Commonwealth

Gyermekeknek:
 Piehler.

Hölgyek részére:
 Sorosis
 Cousius
 Laird Schober
 Queen

Kérje ujonnan megjelent képes árjegyzékünket.

LEGOLCSŐBB ÉKSZER-ÓRA VASAR
 FARKAS-STREICHER-GESZEL
 ARAD TOKOLY-TÉR 1

ÉGI ARANY-NYAL-AN
 HARA-AMÜREK-ERŐT
 20-RA-UL-AN
 24-KORONA

ÉGI-DUPLET-DELU
 EZÜST-NYAL-ÓRA
 KORONA-5TB-5TB

5703

Csak a
minőség

6681

révén lett
világhírű
 a valódi

A hygienikus
PALMA
 kaucsuk-cipősarok

**Palmakaucsuk
 ágybetét
 minősége**
 elsőrangú

**A VILÁG LEGJOBB
 TEÁI:**

UNITED KINGDOM
 U.K. TEAS
 TEA COMPANY
 LONDONEC

Az angol király szállítói
 Különlegesség:
 'Kingdom Blend'
 Az angol király five o'clock
 teája.

A walesi hercegszállítói
 Az „U. K.” teák
 módfelett kiadósak és za-
 matosak.

Főraktár: Éles Ármin, „Atlantika” kávé- és tea-behozatal, Nagy Farkas
 és kapható jobb fűszer- és csemegekereskedésekben. 5407

Igaz Sándor ékszer-, ezüstnemű és óraüzlete, **ARAD, Andrássy-tér**
 (Minorita-palota.) 4311

Szállidan szabott árak! Nagy választék brilliáns-, arany- és ezüstékszerekben. Városi és megyei telefonoz. 321
 Figyelmes kiszolgálás! Külön helyiségben I. rendű chinaezüst árak. Alapítva 1902. évben

A legelegánsabb női felöltők
csak

**GYÖRGY
MENYHÉRT**

ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában.

TELEFON:
855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 3

á Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

OCASSIO ELADÁS

A közelgő karácsonyra való tekintettel, az összes raktáron levő áruk a mai naptól mérsékelt árakon lesznek eladva.

OLCSÓ ÁRAK.

Aradi Ipar- és népbank.

Ékezer zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1911. évi december hó 11-én d. e. 9 órakor az Aradi Ipar- és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1911. év szeptember hó végéig lejárt ékezer-, arany- és ezüst tárgyak alapszabályunk 46. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

245	428	495	518	589	637	1395	1464	1539	1673	1747	1764	1798	1903
2145	2408	2490	2743	2842	2955	2971	3027	3042	3069	3081	3083		
3267	3498	3615	3757	4054	4483	4518	4741	4815	4816	4850	4951		
4990	4997	5237	5318	5369	5371	5389	5898	5526	5704	5721	5744		
5928	6194	6293	6297	6564	6667	6671	6717	7015	7019	7031	7044		
7045	7046	7061	7066	7073	7086	7092	7098	7102	7103	7106	7109		
7286	7446	7449	7547	7788	8145	8215	8245	8321	8367	8449	8552		
8574	8663	8779	8784	8790	8957	8985	9060	9112	9144	9145	9158		
9280	9296	9435	9453	9082	9660	9817	9996	10024	10091	10094	10278		
10295	10312	10477	10509	10524	10547	10547	10555	10596	10654	10673			
10678	10688	10689	10700	10745	10887	11054	11054	11064	11211	11249			
11448	11453	11517	11582	11615	11640	11761	11708	11719	11745				
11866	11957	12091	12182	12221	12340	12398	12443	12479	12539				
12567	12589	12603	12623	12669	12718	12740	12840	12861	12880				
12928	12946	12952	12953	12973	12981	13035	13052	13063	13114				
13147	13169	13193	13224	13266	13273	13247	13335	13336	13348				
13358	13389	13400	13411	13475	13460	13464	13484	13487	13503				
13526	13537	13542	13553	13588	13609	13655	13692	13784	13805				
13902	13939	13945	13979	14105	14152	14264	14329	14389	14655				
14662	14663	14742	14744	14772	14843	14851	14882	14911	14934				
14943	14952	14957	14990	15081	15204	15300	15309	15337	15341				
15350	15426	15449	15464	15470	15509	15565	15586	15588	15605				
15668	15688	15689	15695	15727	15736	15741	15756	15757	15758				
15770	15807	15829	15845	15847	15869	15883	15892	15904	15909				
15928	15933	15932	15957	15959	15960	15961	15968	15981	16000				
16007	16018	16014	16021	16027	16028	16032	16033	16041	16052				
16067	16093	16111	16171	16175	és 16181	mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghivatnak.							

Arad, 1911. évi november hó 22-én.

6571

Az igazgatóság.

Értesítés.

Van szerencsénk az ural közönséget értesíteni, hogy a

Kossak-féle fényirdát

saját kezelésünkre átvettük

és az on kellemes helyzetben vagyunk, hogy elsőrendű szakérőnkkel módunban áll továbbra is minden kivitelben a leg-szebb és legmodernebb képeket gyorsan és izlésesen elkészíteni 5694

Karácsonyi ünnepek közeledtével ajánljuk az igen tisztelt szülőknek specialis gyermek felvételeinket. Felvételeket 9-6-ig eszközölünk és este villanyvilágítás mellett is. Fénykép-nagyításokat legrégebbi képek után is élethűen elkészítünk.

Léghőbb törekvésünk az leend, hogy igen tisztelt megrendelőink legkényesebb igényeit is mindig a legjobban kielégítsük. Szives pártfogást kér

KOSSAKNÉ és SZIGETI fényirdája Weitzer János-utca 3. szám.

Értesítés! Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy miután üzletemet tovább folytatni nem szándékozom, ennél fogva férfiruhák készítését készpénz fizetés mellett, legolcsóbb árban elvállalom és raktáron levő szöveteimet méterenként is eladom.

Tisztelettel

inokai Tóth Lajos cég

Andrássy-tér 25. (Neuman-palota.)

APRÓ HIRDETÉSEK
folytatása.

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5188

Nagy vendéglő

szatócüzlettel a község legszebb pontján kitűnő forgalommal bíró, betegség miatt örök áron eladó, esetleg 8 évre haszonbérbe átadó, rögtön átvehető. Teljes felszerelés, az épület, szóval minden tiszta új. Címet a kiadóhivatal továbbítja. 5688

Kerékpáros

Gyorsfutár Vállalat ::

Telefon 848.

Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám. (Zrínyi-utcai oldalon.) 1284

Jó teához nem kell reklam
hanem finom

RUM szükség, amely már literenként 2 koronától kezdve kapható 5335

a Körösvölgyi Pálinka Raktárnál Schwarcz Pál vezetése alatt Andrassy-tér 5. (Almay-palota.)

Ugyanott valódi kisüsti szilvrium, törköly, seprő, cseresznye és baraczk pálinka gyári árak mellett beszerezhetők.

Csillárok,
Villamos felszerelések
legolcsóbban
Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az edvardi)

Gartner Samu

kerékpár- és varrógép raktára
Weitzer János-utca 2. szám.
Telefon 751.

Új kerékpárok a legjutányosabb áron. — Raktáron tartok 50 darab használt kerékpárt 50 koronától feljebb. — Telefon 751.

Kerékpár és varrógép szakaszorú javító-műhely.

Biztosítom,
hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos arany ékszert, zseb és modern hárfa ütő inga-órát akar venni, vagy javíttatni.

ha felkeresi

ZINNER
VILMOS 8102

műorás és ékszerész üzletél

Förrey-u. Szabadságtéri sarok-épületben.

Kétszobás udvari új lakás azonnalra is

Kiadó

Flórián-utca 6b sz. alatt.

Bővebbet ugyanott a 3. ajtó szám alatti lakásban. 5712

Jó egészségének

fontartására használjon mindeokl

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkitűnőbb fájdalom-nélküli gyomortisztító házi szer. Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 4 fillér. 12 üveg franco K 4:80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyezertárban 4675
ARAD, BÓROS BENI TÉR.

Aradi Nyomda
Részvénytársaság

készít 100 darab

névjegyet

elefántcsontpapron

= nyomva =

2 koronáért.

Vidékre 2 korona 40 f.

beküldése esetén bér-

:: mentve szállít. ::

Az

uri közönség

b. figyelmébe ajánlom legújabb szinpompás homespunes és cheviot, valamint double-velour különlegességeimet, melyekből legdivatosabb faconszerintsacco, jaquett öltönyök és raglanok rendelkeznek meg cégemnél. 2857

Szolid és pontos kiszolgálás!

Schäffer Henrik

Arad,

Andrassy-tér (Bing-ház.)

Telefon 208. Alapított 1896. évben.

EZEN KÖNYV INGYEN KAPHATÓ.

6839

A hipnotizmus és személyes

magnetizmus titkainak feltárása.

A rochester new-york-i Tudományos intézet az imént egy a hipnotizmus személyes magnetizmus és magnétikus gyógyászat tárgyaló és festményes kétfoldos könyvet bocsátott nyilvánosságra. A maga nemében a legcsodálatosabb és legkiválóbb megértendő mű, mely valaha a nyomtatóból kikerült. Az intézet igazgatósága elhatározta, hogy egy röviden kiadott időn belül egy-egy ingyenpéldányt az mind azoknak, akik komoly érdeklődéssel viselkednek ezen csodálatos tudományágak iránt. A könyv a világ husz leghíresebb, a hipnotizmussal foglalkozó specialistája egyesült munkásságának az eredménye. Most már mindenki saját otthonában díjmentesen tanulmányozhatja a hipnotizmus és személyes magnetizmus titkait.

A HATALOM TITKA. AZ EGÉSZSÉG TUDOMÁNYA. AZ ÉLET MISZTERIUMAI FEL VANNAK TÁRVA ELŐTTÜNK. NEW YORK INSTITUTE OF SCIENCE, ROCHESTER, N.Y. U.S.A.

A hipnotizmus az emlékező tehetőséget átveszt és vasakaratot fejt ki bennünk. A tulajsgoa szeméremetességén erőt vesz: felveszt a reményt, szünteti a dicvágyat, a sikerre célzó elhatározásukat és megadja nekünk azt az önbizalmat, mely meggyőzhet mindenkit saját valódi értékünkről. Kulcsot nyújt a lelki ellenőrzés belső titkaihoz és lehetővé teszi azt, hogy bárkinek gondolatait és akcióit önkonnyesen ellenőrizhessük. Ha megértetted ezt a nagyszerű és titkos tudományt, sugallásokat plániálatok az emberi lélekbe, melyeknek kivételre egy nap alatt vagy akár egy év múlva is számíthat. A saját rossz szokásaidat, valamint betegségeidet, ugyisint másokét magad gyógyíthatod vele. Megszabadít álmatlanságot és idegességétől, szünet és családi gondjaidtól. Nyomban hipnotizálhatz egyetlen szempillantásoddal embereket azok tudta nélkül és öket akaratos szert erősen befolyásolhatod. Kifejtheted a legmagasabb fokig a benned szannadozó zseni vagy dramatikai talentumot; megővölheted jövedelmedet; kifejlesztheted telepatikus és jövőbelátó tehetőségedet; érdekesítő és tréfás hipnotikus előadásokat adhatz; kívánságod szerint biztosíthatz számodra szerelmet és örök barátságot; megőrizhet magad mások befolyása ellen; financiai tekintetben nagy sikert arathatsz és hatalomra tehetz szert.

A new-york-i intézet garanciát nyújt arra, hogy önének azokat a titkokat feltárja, melyek a mondottak előlére vezetnek. A hipnotizmus legnagyobb és legkiválóbb iskolája. Az intézet, mely szabaddal-mazva van az államtól, bevált minden adotti ígretet. Ha ingyen példányt kíván, sziveskedjék, csupán címét egy tíz filléres bélyeggel levelező lapra vagy egy 25 filléres bélyeggel ellátott levélben „New-York Institute of Science, Department 115 J., Rochester, New-York, U.S.A.” címhez beküldeni és az ingyenpéldányt postafordultával díjmentesen megkijpja.

HUNGARIA

CIM-, GÉPIRÓ, SOKSZOROSÍTÓ és VONALOZÓ VÁLLALAT

ARAD, Bocskay-tér 3.

TELEFON 318. TELEFON 318.

Állandó tanfolyam összes rendszerű gépgyorsírás és könyvelési szakmából vizsgabizonyítvánnyal. Tandíj havi 5 korona. Jelentkezni lehet bármikor. Elvállalunk mindennemű cím- és gépirási munkákat. sokszorosítást és vonalozást. Pontos, tiszta és gyors munka. Jutányos árak.

Képviselők kerestetnek.

Divatos

Fűzők és különlegességek

ugy készen, mint méret után a legjobb készülnek

5675

Pilcz Irma

fűzőkészítőnél

Arad, Deák Ferenc-u. 6. sz.

Ezen rovatban minden szöveg egy-szeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi : 367. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegben a szöveg előf — vagy levélbélyegekben. Tudakozódással a hirdetés száma mindenkor közzétett. Levélbeli megkereséseknél, (a jelölt leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számított. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban utóhuzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kérésére díjtalanul megszerkesztendő. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt kérdenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem vissz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Sok száz vagyonos hölgy

óhajt férjhez menni. Keresztény hajadon 200,000 márka, kath. özvegy 80,070 korona, fiatal független zsidó hölgy 300,000 korona vagyonnal stb. stb. Csakis komoly szándéku urak (vagyon, állás, válás mellékes) kapnak díjtalan felvilágosítást. Schlesinger, Berlin 18. 5661

Női írás,

hajtjuk, legújabb, legdivatosabb mintákban Vojtek és Weisznál. II-5251

LEVELEZÉS.

Hölgyeim! 5696

Egy vidéken lakó, de gyakran Aradra járó, előkelő családtól való uri ember, egy fiatal, fess, vidám kedélyű független urinő anyagi érdeknélküli barátságára és szerelmére vágyik, kivel a bent töltendő idejét kellemesen eltölthetné. Amennyiben akadna ily hölgy, úgy kérem levelét, melyben a megismerkedés módjait közli Arad főpósta pósterestante, „Parlagi Jancsi” címre küldeni, hol a jövő hét közepén azt át fogom venni.

Szagos lesz az utca

amerre jár, ha mosdó szappanját Vojtek és Weisznál vásárolja; 6 darab 1 korona. II-5251

INGATLAN.

Eladó ház,

mely áll két szoba, két konyha és két éléskamrából, kerttel együtt eladó a Mosóti-telepen, Dugovits-utca 28. sz. Bővebb felvilágosítást ad levélben Nágel István Kürtös. 5570

Eladó ház.

Margit-utca 19. számú ujonnan épült ház, 15 évig adómentes, mely áll két kétszobás lakás és egyéb hozzátartozóval, 200□-l gyümölcsös kerttel együtt eladó. 5688

Eladó magánház.

Dessewffy-utca 7. sz. a. új ház fürdőszobával, előnyös feltételek mellett, eladó. 5011

Eladó

Révai-utca 2. sz. ház. Bővebbet ugyanott. 5489

A belvárosban

egy uri magánház 7 szobával, nagy udvar és kerttel kedvező feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5695

Eladó ház.

Schweidel József-utca 18. számú ház eladó. Bővebbet ugyanott. 5688

12 évig adómentes

új ház, két lakással, gyümölcsös kerttel eladó Értekezhetni Lahner-utca 8. 5702

KIADÓ LAKÁS.

Ne írja ki

a kapujára, ha kiadó lakás van, mert sok fölösleges raklást zúdít magára a lakóra. Hirdessen az „Aradi Közlöny” apróhirdetésének „Lakás” rovatában és minden alkalommal, ha a lakás megkapja a szükséges szerinti lakót.

Lakás.

Kossuth-utca 52. sz. a. épült új házban 1912. évi május hó 1-től 2 és 3 szobás parkettázott lakás fürdőszobával, villany és gázberendezéssel, telefon használattal kiadó. Bővebb felvilágosítást ad ugyanott az építést vezető pallér, vagy Barkó Ferenc vágóhídi igazgató, telefon szám 4. 5428

Kiadó lakás.

Gyermektelen tisztviselő családnál egy csinosan berendezett külön bejárati butorozott szoba azonnalra is kiadó. Bővebbet Aulich Lajos-utca 7/e. alatt.

Modern 2 szobás lakás

fürdőszoba stb. helyiségekkel, központi fűtéssel, állandó melegvíz ellátás, tölgyfapadozat, villany és légszusz bevezetve és légszuszakarektűzhely. Orczy-utca 8. sz. alatt azonnal bérelhető. 5698

Kiadó

külön bejárati modern utcai butorozott szoba, egy vagy kettő. Simony-utca 6. 5711

Kényelmesen és csinosan

berendezett különbejárati butorozott utcai szoba (Árpad-tér 8. baloldalt) egy, esetleg két ur részére kiadó. — Ugyanott koszt is kapható. 5701

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves parket-viassz használatával. II-5251

ALKALMAZÁST KERES.

ÁLLÁST KERESŐK!
Ha állást keres, hirdessen az Aradi Közlöny „Alkalmazást keres” című rovatában. Az eredmény biztos.

Egy özvegy, éltesebb asszony
keres vidékre gazdaasszonyi állást. Cim a kiadóhivatalban. 5645

Egy 18 éves urfi leány
keres vidéki urnál gazdasszonyi állást. Cim a kiadóhivatalban. 5685

ALKALMAZÁST NYER.

AKINEK alkalmazottra van szüksége, a leggyorsabban ér el eredményt, ha az Aradi Közlöny apró hirdetésének „Alkalmazást nyer” című rovatában hirdet.

Pénzbeszedő ügynökök
fix fizetés és magas jutalék mellett felvételnek a Singer Co varrógép részvénytársaságnál, (József főherceg-ut 9. sz.) úgy helyben, mint a megye több városában való alkalmaztatásra. 5666

Egy szorgalmas,

dolgos házaspár, házmesternek kerestetik Rozsnyayékhöz Eötvös-utca 1. szám I. em. 5991

Hölgyek és urak

sok pénzt kereshetnek egy minden háztartásban szükséges kitűnő berendezési cikk részletfizetésre való eladásával; karácsonyi ajándéknak különösen alkalmas. Jelentkezhetni csak délután. Cim a kiadóban. 5692

Gabona-irodába

jó házból való megbízható 15—16 éves fiu azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 5697

Irodista kisasszony

kezdőfizetéssel Codilla Sándor építészeti irodájában, József főherceg-ut 19. felvétetik. 5706

Ujaradi nők

jegyzetőknek alkalmaztatnak, Ujaradon most megnyíló mozgófénykép színházhoz. Jelentkezni lehet hétfőn délelőtt 10 órától 12 óráig a Wallinger féle vendéglőben. 5716

Mielőbbi belépésre

kerestetik perfekt magyar-német stenográfus és gépirónő. Irodai teendőikben jártas előnyben részesül. Cim a kiadóhivatalban. 5708

Varrodába

fizető leány felvétetik. Szabadságtér 9. sz. I. em. 5707

Az Aradi Kereskedők Köre Helyeszközlő Oszfályának

HETI KIMUTATÁSA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. igazgató.
Szabó Lipót,
irodavezető.

Ideiglenes hivatalos helyiség: Haszinger-utca 5. sz.
Telefon 868 sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—12 óráig.

Keresünk:

VIDÉKRE:

Borkereskedés részére irodistát 100 kor. kezdőfizetéssel.
4 fűszer, rőfös és rövid,
5 vas és fűszer,
6 rőfös és divat,
3 fűszer és rövid és
4 vegyes kereskedősegédet,
több tanoncot.

Ajánlunk:

Több irodistanót,
4 fűszer és rövid,
1 vas és fűszer,
1 rőfös és divat és
3 vegyes kereskedősegédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan. Körtagjaink előnyben részesülnek. Vidéki megkeresésekre, azoknak, akik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk. 301

OKTATÁS.

Állandó tanfolyam:

Gépirás: az összes rendszerű gépeken. Gyorsírás: Gabelsberger-rendszer, levelező és vitairás. Könyvelés: egyszerű és kettős, amerikai. — Tágas, jól fűtött és világított új tantermeimben mérsékelt tandíj mellett minden hónapban új 3—8 hónapos kurzus veszi kezdetét. Jelentkezni bármikor lehet, mert a mulasztást különórákban, díjtalanul pótoljuk. Beiratkozni az egyes szakokra is lehet. Elsőrendű tantervek vezetése mellett, a jó eredmény elmaradhatatlan! Díjtalan, biztos állásközvetítés! — Ziffer Sándor írógépvállalata, József főherceg-ut 7. 4904

Ha nem tud aludni ne Bromot, de Vojtek és Weisz hírneves rovarporát vegye. II-5251

Ezen rovatban minden szó egy-
szori beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elfér — avagy levélbélyegeken. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításai stb. a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivonatra díjtalanul megozzerkezteti. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

KÖLÖNFÉLE.

Egy törpe

selyem pincsi, világos sárga. elvezett. A megtalálóját szíveskedjen Sina-utca 5. szám alá vinni. 5717

Képergetező üzletáthelyezés

N. é. közönséget értesítem, hogy képüzletemet és képergetező műhelyemet Salacz-utca 3. alól Weitzer J.-utca 9. (új leányiskola épületbe) helyeztem át. Tisztelettel Freimann

Kihullott, vagy vágott haját veszek, hajmunkákat elvállalok

Seprenyi István fodrász. Zrínyi-u. 1. 5676

Gyomor- és időbeteg

Sensatioan meglepő eredményt érhetnek el a világhírű Winter féle Walthertablettákkal. Biztos eredmény az állandó jó egészség biztosítására. Számtalan elismerő levél. 1 doboz 250 drb., mely egy évre elegendő. Napi adag 2 tablettát. Ára 5 korona. Egyedüli elárusító Arad és Aradmegye részére Kormon Gyula Akác-utca 10. Vidékre utánvét mellett. 5689

Jutányosan varrok

fehérneműt, slingelést, himzést, ajurozást. — Foltozást vállalok. — Tóthné, Választó-utca 55. 5705

Rőfösszakmabeli

üzlettársat keresek egy jövedelmező üzlethez. Szükséges tőke 6—8000 korona. Cim a kiadóhivatalban. 5564

Férges baromfiak

megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi féreg porától. II-5251

Motoros

tűzfafűrészelő géppel elvállalok házaknál tűzfafűrészelést, hasítást és behordást legolcsóbb árak mellett Iván Miklós Virág-utca 29. Telefon szám 874. 5502

Épület és díszmű bádógos

munkákat legjutányosabban készít egy helyben, mint vidéken Diamant Jenő Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben.) 3681

Férges baromfi ólak

teljesen megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi-féregpusztító szerétől. Siker garantírozva. H-5251

A gyermekek számát

2 vagy 3-ra korlátozni okos és sok pénzt takarít meg. A biztos utmutatást ehhez — melyre vonatkozólag sok ezer hálalrat érkezett be, 90 fillér magyar bélyeg ellenében diszkrétén küldi: Frau A. Kaupa Berlin S. W. 266 Lindenstrasse 51.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek 'Vétel és eladás' rovatát használja

Saját gyártmányú cipőket

ajánlunk a n. é. közönségnek. Aki egy próbavásárlást eszközöl, meg fog győződni azoknak tartósságáról. Mértékutáni rendelések legpontosabban teljesíttetnek. Aradi Cipészek Termelő Szövetkezete, Szabadság-tér 15., a „Piros csizmához.” 3451

Használt írógépek

kitűnő állapotban (4-es és 10-es Yost) Smith Premier (egy színű és három színű írás), 7. és 9. Remington, látható írású Monarch, Oliver, Stearns, Adler, Bariok, Underwood, stb. egy évi jótállással, rendkívül olcsón eladó, esetleg kibérelhető. (Vidékre is.) Nagy kelléktár az összes rendszerekhez. Ziffer Sándor írógép-vállalata Arad, József főherceg-ut 7. 8431

Nemes fajú,

szép egyenes törzstű gyümölcsfák kaphatók a városi kertészetben. 5630

Biztosítom,

hogy nem bánja meg, ha fölkeresi az Amerikai cipőáruházat Salacz-utca 1., ahol jól és olcsón lesz kiszolgálva. Ugy férfi, női és gyermek cipőkben állandó nagy választék van. Teljes tisztelettel Róna Jenő. 3983

Egy teljes hálószoba

fényezett vagy matt, keveset használt, jutányos árban eladó. Bleier Ignácz, Szent Pál-utca 12. 5640

Heti munkáslapok, és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében. Andrassy-tér 16. Telefon 517. 555

Képergetőkből 4301

legnagyobb választék, legjutányosabban lesznek elkészítve Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és díszmű-áru kereskedésében. Telefon 568. Üvegezést is elvállal.

Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv és papír kereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz. 2551

Czipő occasio

leszállított árakkal Klein József czipőüzletében Petőfi-utca. Város, és megyei telefon 826. szám. 3725

Likör aromák

mindenféle legfinomabb kávéházi likörök előállítására Vojtek és Weisznál. II-5251

Most szerezhetők be

legjutányosabban karácsonyi ajándéktárgyak, levélpapírok, imakönyvek, fadisztárgyak festésre, égetésre, társzomunkákra. Általános nagy árkedvezmények. Mesés és ifjúsági iratok fölárban. Krausz Paulin színházépület. 4814

Új női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívom Arad, Forray-utca, gr. Hunyady-palotában megnyílt és modernül berendezett női kalap divattermemre, ahol legelegánsabb őszi és téli bécsi és párizsi modell kalapok dus választékban legolcsóbb árakban kaphatók. Kitűnő tisztelettel Havas Gizella. 4931

A világhírű amerikai

„Vera” cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szerezhetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Bor eladás.

Merieskay Sándor arad-hegyaljai bortermelő ajánlja saját termésű kitűnő 6- és ujboraít, hordókban és palackokban, valamint saját termésű törkölypálinkáját. Arad, E. Választó-utca 26. 5445

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Nappal elegáns fotel,

éjjel kényelmes ágy a Szopper-féle szabadalmazott zsejye (fotel) már 95 koronától kezdve. Divánok, ottománok, összecukukható párnázott vaságy vagy három réttű afrik matracok, ruganyos matracok, levarotj szalmazsákok legolcsóbb bevásárlási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és diszitonél Arad, Lázár Vilmos-utca 1—2. sz. 4065

HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

ajánlom a legmodernebb angol és francia szabásu

FÜZŐIMET

Készítetek pongyola, has és halcsont nélküli füzőket a legújabb módszerrel. Elfogadok füzők tisztítását és alakítását.

Ernyőkülönlegességek dus választékban. Ernyőjavításokat ugyszintén áthuzatokat olcsón és pontosan eszközlök.

VARGA D. DANI

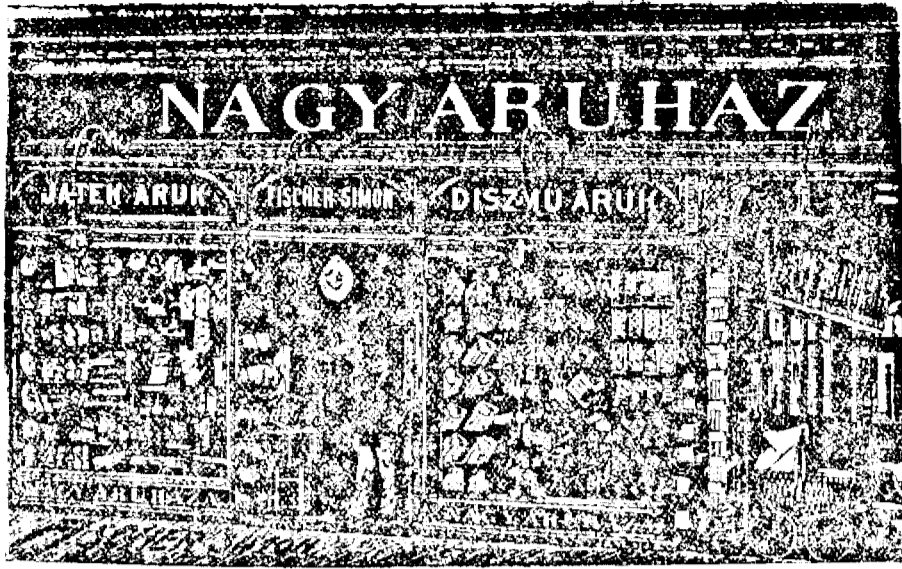
fűző- és ernyőkészítő

ARAD, Andrassy-tér 20. Telefon 808.

Fischer Simon

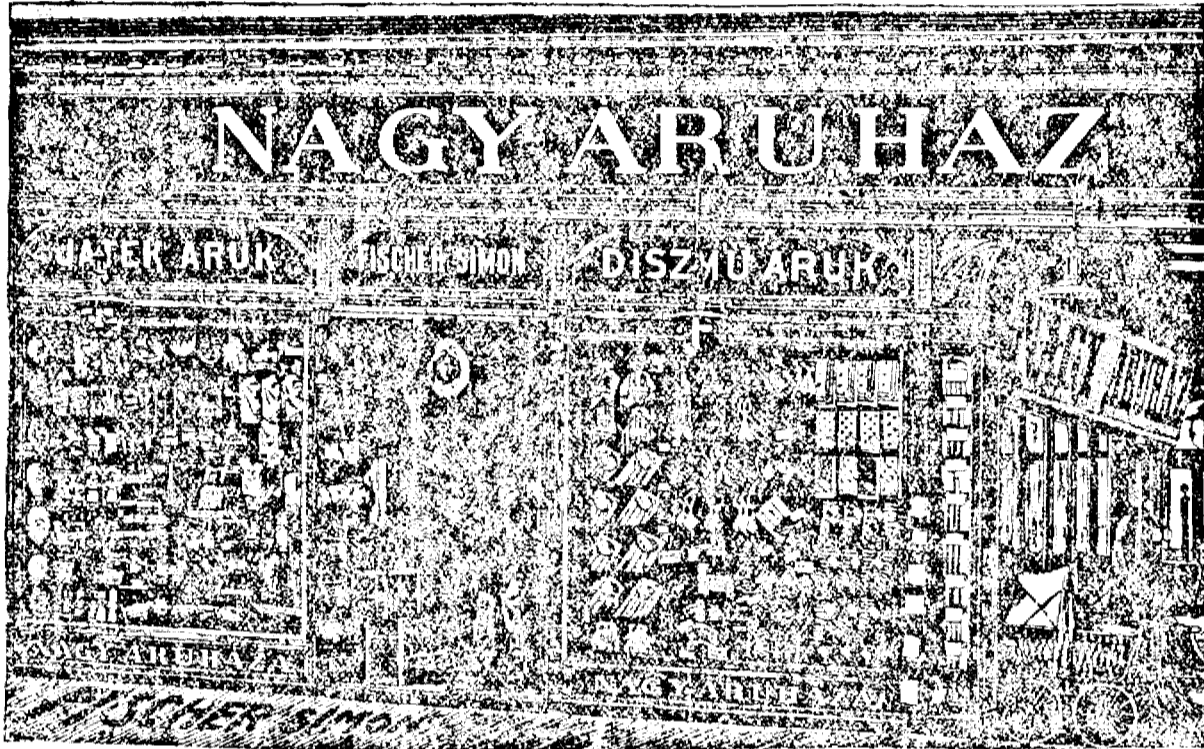
:: ARAD ::
Szabadság-tér 12.

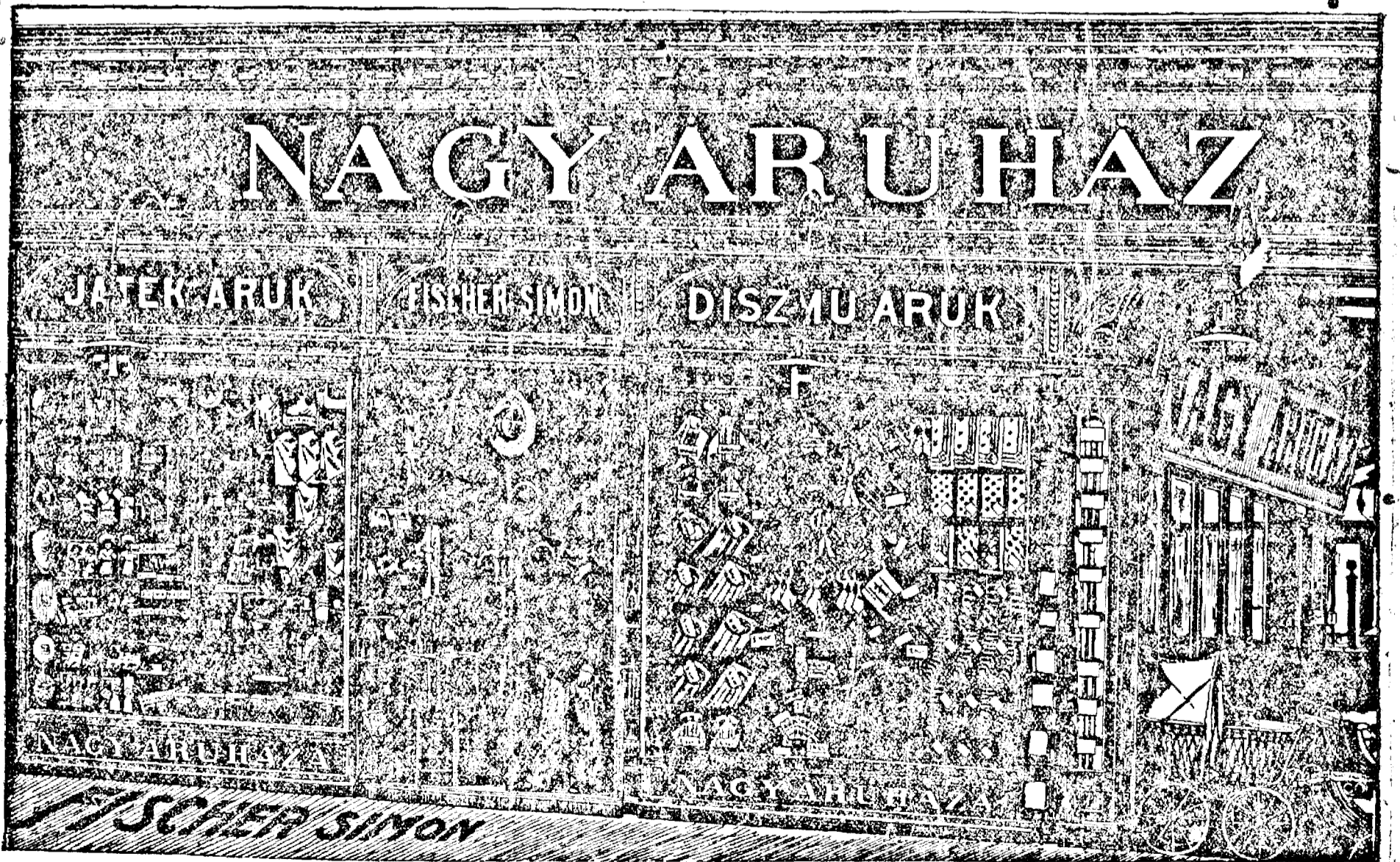
Fischer Simon

:: ARAD ::
Szabadság-tér 12.

arad-
megyei
legolcsóbb
bevásár-
lási forrás

arad-
megyei
legolcsóbb
bevásár-
lási forrás

40 lényesen berendezett utcai és kapu alatti kirakatot.